

Info Express

Öresunds journal

Ar. 2, Nr.11, AUGUSTI 2018, 28 SIDOR

www.infoexpress.se

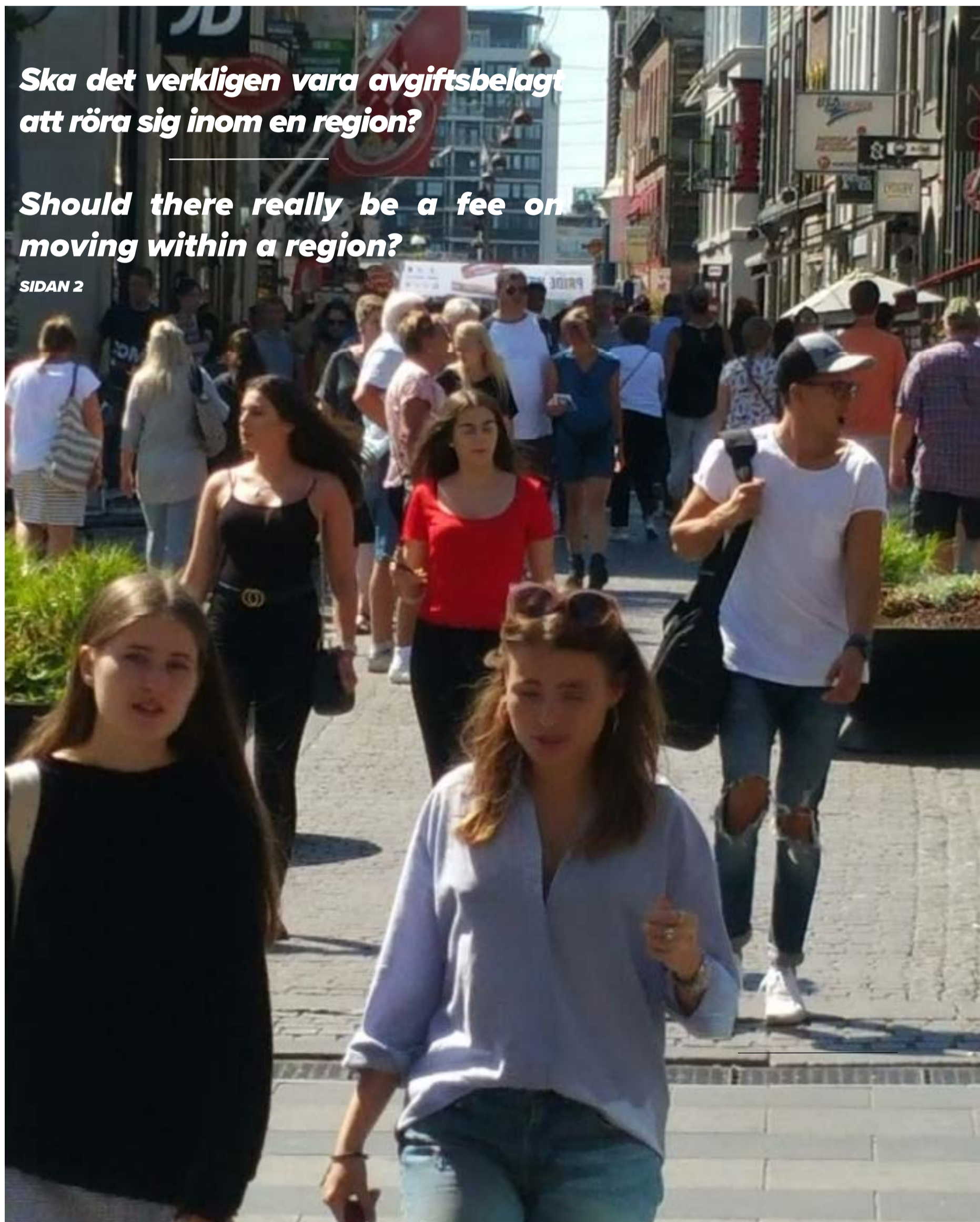
KOSTNADSFRI (25kr - FRIVILLIGT!)

En tidning för alla/En avis for alle/A Newspaper for Everyone

***Ska det verkligen vara avgiftsbelagt
att röra sig inom en region?***

***Should there really be a fee on
moving within a region?***

SIDAN 2

Ska det verkligen vara avgiftsbelagt att röra sig inom en region?

En ganska vanlig reaktion på vår ledare i förra numret är "Avskaffa broavgiften då". Och reaktionen är inte bara naturlig och förklarlig. Den är allt annat än orimlig.

När man en gång enades om att bygga Öresundsbron, enades man också om att brukarna själva skulle betala för den, och detta, sa man, skulle ske genom broavgifter. Enligt Öresundsbro Konsortiet beräknas hela kalamset – bron och anslutande landanläggningar – vara betalt 2050. Den svenska sidan och själva bron beräknas dock vara betald redan 2034 så under de ytterligare 16 år med broavgift det tar för att den danska sidan ska avbetalas, kommer bron att ge den svenska staten ett sammanlagt tillskott på 34,5 miljarder kronor. Dessutom är det oklart vad som kommer att hända efter 2050. Rösterna har höjts för att broavgiften ska vara kvar för att finansiera järnvägar och vägar i de båda länderna.

Att särskilt järnvägen är eftersatt råder inga tvivel om, men att denna ska finansieras med avgifter som försvårar rörelsen inom ett geografiskt område är minst sagt märkligt. Det finns visserligen ett flertal argument för att ta ut vägavgifter inom en storstadsregion, de flesta av dem miljömässiga, och denna tidning är absolut för alla vägar som leder till en bättre miljö. Här är det dock inte miljömässiga skäl det handlar om och dessutom finns det ju inte direkt några alternativa vägar som

skulle vara bättre för miljön. Visst är det alltid är bättre om människor och gods transporteras via tåg och inte via bil, men också där finns ett problem. Som exempel kan tas att det är lite längre mellan Malmö och Landskrona (43,9 km) än mellan Malmö och Köpenhamn (41,2 km). Ändå kostar det billigaste alternativet för en enkelbiljett mellan Malmö och Köpenhamn dubbelt så mycket som det billigaste alternativet för en enkelbiljett mellan Malmö och Landskrona. Detsamma gäller naturligtvis godstrafik

Oavsett hur man tittar på det är det betydligt dyrare att röra sig över Öresund än på en sida gränsen, vilket naturligtvis är ett stort hinder för att Öresundsregionen som en faktisk enhet ska bli verklighet.

Visst gör BroPass att det blir betydligt billigare att färdas över bron, men även med ett dylikt kostar överfarten SEK 450 om man också vill kunna ta sig hem (bensin, slitage och SEK 415/år för BroPass-avtal oräknat). Och om man inte har något avtal kostar det runt SEK 1100 (lite olika beroende på hur man väljer att betala) att ta sig fram och tillbaka över bron. Utöver att detta hindrar människor att ta sig över bron, eller minskar användandet, och att det naturligtvis är hämmande för tillväxten, är det också en rättvisefråga. För väldigt många människor är 1100 kronor för att färdas fyra mil ett oöverstigligt hinder. Vissa människor,

på båda sidor sundet, förvägras alltså helt möjligheten att vara en del av en Öresundsregion bara p.g.a. sin ekonomi. Ytterligare andra väljer att i stället för att ta del av det som finns på andra sidan sundet, ta flyget annorstädes. Det märklige är ju nämligen att det inte är ovanligt att man kan få tag på flygbiljetter för lägre pris. Och med tanke på det kan man ju ifrågasätta också miljövinsten.

Det allra bästa för miljön vore, naturligtvis, om bro öppnades för cykeltrafik. Det vore bäst för såväl miljö och folkhälsa som för känslan av att vi alla är en del av en och samma storstad/storstadsregion. Det må låta som en utopisk och aningen naiv önskan, men det borde inte vara omöjligt att lösa.

Att avskaffa, eller åtminstone drastiskt sänka, broavgiften är dock varken utopiskt eller naivt. Experter på båda sidor är överens om att en verkligt fungerande Öresundsregion är nödvändig för tillväxten i regionen. Och en ökad tillväxt skulle tillföra båda länderna betydligt mer än broavgiften.

Och om man inte kan komma överens om detta, borde man åtminstone kunna göra något åt tågresorna; det är inte rimligt att det kostar en Malmöbo dubbelt så mycket att resa till Köpenhamn som till Landskrona.

road tolls within a city area; most of them environmental, and this paper is absolutely for everything leading to a better environment. However, this is not based on environmental issues, and besides there are no real alternative routes that would be better for the environment. Surely it's better when people and goods are transported by train than by car, but also here, there is a problem. As an example, it is somewhat longer between Malmö and Landskrona (43.9 km) than it is between Malmö and Copenhagen (41.2 km). Yet the cheapest one-way ticket from Malmö to Copenhagen costs twice as much as the cheapest one-way ticket from Malmö to Landskrona. The same goes, of course, for freight transport.

No matter how you look at it, it's considerably more expensive to move over the border than to stay on one side. This is of course a big impediment for the Oresund region to become an actual unit.

Surely the "BroPass" makes it considerably less expensive to travel on the bridge, but even with one the trip costs you SEK 450, provided you also want to be able to go back (fuel, wear and SEK 415/year for the BroPass contract not accounted for). And if you don't have a contract, it will cost you around SEK 1100 to go back and forth. Apart from hindering people to use the bridge, and of course

hampering economic growth, it is also a question of equity. To very many people SEK 1100 to travel 25 miles is an insurmountable obstacle. This means that some people, on both sides, are refused to be a part of the Greater Copenhagen Area just because of their economy. In addition there are people choosing to fly somewhere else instead of enjoying what's on the other side. The strange thing is that quite often you can get your hands on airline tickets to a lower price. There goes the environmental gain.

The very best for the environment would of course be to open it to bicycle traffic. It would be the best for the environment and people's health as well as for the feeling of being a part of the same city area. It may sound utopic and naïve, but it shouldn't be unsolvable.

To abolish, or at least severely lower, the bridge toll is, however, neither utopic nor naïve. Experts on both sides agree a really functioning Oresund region is essential to growth. And an increased growth would add much more to both countries' wealth than any bridge toll.

And if they cannot agree on that, they should at least do something about the train tickets. It is without reason that it costs twice as much to go from Malmö to Copenhagen than to go to Landskrona.

www.xtakes.se

– din sida på nätet

Vill du synas?

– med erbjudande, kuponger, kataloger o.s.v.

Då är Xtakes något för dig!

Just nu har vi dessutom paketerbjudande där du kan synas både i Info Express och Xtakes samtidigt. Gå in på www.xtakes.se och se våra erbjudanden och priser, eller mejla oss på: office@xtakes.se

Om Xtakes

Vi samarbetar med både affärer och e-butiker för att hjälpa dig att kunna handla till de bästa priserna, men vi är mer än detta. Vi bjuder på tjänster, jobb, evenemang, och mycket mer. Vårt mål är att ha så många tjänster och erbjudanden som möjligt tillgängliga för så många som möjligt i flera länder.

Info Express

X Solutions HB. Org nr: 969778-9353
Tidningschef/Ansvarig utgivare: Laurentiu Mihai.
Redaktör: Mats Björnin, E:mats.bjorlin@infoexpress.se
Krönikör: Torsten André; Skribent: Bianca Mihai
Tryck: Pressgrannar AB, Linköping.

Kontaktuppgifter

Internet: www.infoexpress.se
E-post: redaktion@infoexpress.se
Hälsa på: hello@infoexpress.se
Telefon redaktion: 040 89 905
Mobil: 0739 23 29 69

Företagsannonser

W: www.infoexpress.se / www.xtakes.se
E: annonsering@infoexpress.se
jobb@infoexpress.se
M: 0761 888 442; 0739 232 969
Prenumerera på: prenumeration@infoexpress.se

Malmö – ett smul av København

Malmöfestivalen. Author: jorchr

Strøget. Foto: Mats Björling

Det blir uppenbart när man först vandrar kring i Malmö centrum och sedan i Københavns dito, att Malmö är ett smul i jämförelse med København. Malmös yta är ett smul av Københavns; människorna man möter i Malmö är ett smul av dem man möter i København, även när man räknar människor per kvadratmeter; Malmös gågata är ett smul mot Strøget; antalet nöjesinrättningar i Malmö är ett smul i jämförelse; de multinationella kedjornas butiker i Malmö är ett smul mot Københavns utbud, antalet som talar engelska, tyska, danska eller vilket annat språk som helst är ett smul mot i København. Frågan är om man faktiskt inte hör fler som talar svenska på Strøget än på Malmös gågator. Hur man än jämför så är Malmö ett smul i förhållande till København. Ändå tycks det som om det finns mer som för- enar än som skiljer. Malmö är på många sätt ett Köpenhamn i miniatyr, och såväl skribenten som de flesta av de människor jag talat med är överens om att Malmö har många fler likheter med København än med Stockholm, och att København också har många fler likheter med Malmö än med Stockholm.

Jag gav mig ut på Malmös och Köpenhamns gator på jakt efter fördomar. Fördomar om den typiske dansken och den typiska svenskan. Fördomar om skillnader oss emellan. Till min glädje blev jag besviken; visst belystes en och annan skillnad, både klichéartat och mer underbyggt, men det jag framför allt fick höra var hur lika invånarna och städerna trots allt är. Som Anton Kusk uttrycker det "Ni er jo gamle dansker jo. Så ni er gode nok."

Jag har intervjuat människor från Malmö och København, från Ystad och Ishøj, från Nordjylland och Sønderjylland, från Göteborg och Borlänge, människor födda i Sverige och Danmark, Somalia, Palestina, Sri Lanka och Sydamerika; människor som funnit kärleken över sundet; svenskar som bor i Danmark – och USA och Nya Zeeland – och danskar som bor i Sverige. Och jag har också träffat Köpenhamnsbor som aldrig varit i Skåne, eller bara passerat genom Skåne på väg till Småland. Däremot har jag inte träffat någon skåning som aldrig varit i Köpenhamn. Men de yngre svenskarna sa att de varit väldigt lite i København och de äldre att det blivit för dyrt sedan bron byggdes. Kan det vara så – ve och fasa – att de mer spontana besöken de facto har minskat sedan bron byggdes?

I de tre närmaste numren ska ni få ta del av vad de människor jag intervjuat tyckt i olika spörsmål som rör Öresundsregionen. I detta nummer handlar det om vad vi tycker om varandra. Och som sagt var fördomarna inte alls så många och tydliga som jag hade trott. Eftersom de tillfrågade kommer från många

olika ställen, kan man se att frågorna uppfattats olika och därför kan svaren ibland syfta på staden/stadsbon, ibland på regionen/regionsbon och ibland på landet/medborgaren.

Malmö uppfattas av alla (både av danskarna och av det som framskyntar i svenskarnas svar) som en lugn och fridfull stad (trots medias enträgna försök att försöka bevisa motsatsen). Däremot är man inte lika överens om huruvida Köpenhamn också är lugnt och fridfullt eller en stressig storstad. Återigen beror väl detta på utgångspunkten. Och kanske på åldern.

Intressant i sammanhanget är väl också att de palestinska representanterna (en i Köpenhamn, tre i Malmö) samtliga upplevde den stad de inte bor i som mindre öppen och mindre tolerant, vilket här ska tolkas som att de upplever den egna staden som väldigt tolerant. Kanske också den danska och skånska rasismen är överdriven? Bland övriga intervjuade varierade det mer. Men som helhet verkar det som att båda städerna, och deras invånare, uppfattas som både öppna och toleranta

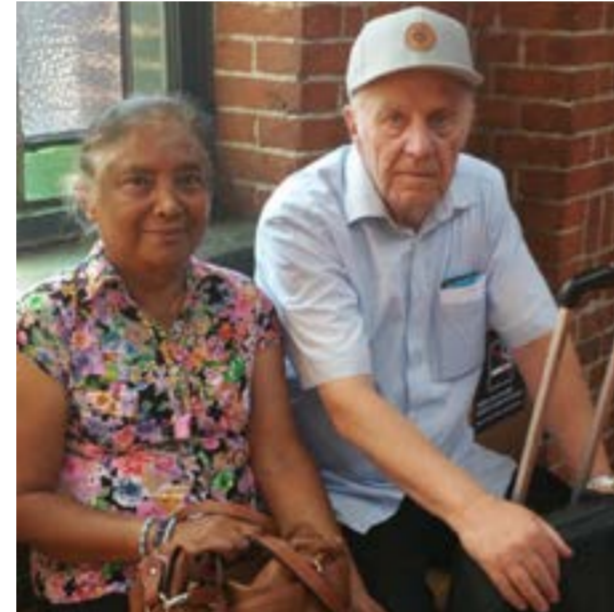

Anna Gustafsson och Sebastian Feenstra. Foto: Mats Björling

1. Jeg kan godt lide at det er så rolig. Folk er så nede på jorden. Det er nemt at komme som dansk og tale dansk her. Jeg behøver

ikke omstille mig særlig meget. Jeg har boet i Stockholm tidligere. Det var som en anden verden. Der skulle jeg virkelig omstille mig. Jeg skulle være på en anden måde, jeg skulle tale på en anden måde. Her i Malmö, det er ikke meget forskellig som at være i København. Det er ned på jorden og virkelig afslappet. 2. Folk er meget åbne og folk vil gerne snakke. Så er de ikke i Stockholm.

Anton og Savitri Kusk, Nordjylland

Anton og Savitri Kusk, Nordjylland. Foto: M.Björling

1. Det er et dejligt land. Der er mere plads og frihed at gå overalt og så allemandsretten. Det kan jeg godt lide. Og så snakker de så sjovt. Lidt som Edvard Persson. 2. Det er flinke mennesker og de er ligesom mere langsomme end københavneren. De er jo gamle dansker, jo. Så de er gode nok.

Kresten Kehlet, Ishøj

1. Det er naturen. Og trafikulturen. At folk der kør meget pænt i bilen. De viser ikke så meget hensyn i Danmark. Den svenske trafikultur, den er meget bedre. 2. Den typiske skåning kan godt være lidt svært at forstå. Og de vil ikke at jeg prøver at snakke svensk.

Lilyan Alwerr, fra Odense men på veg at flytte til København

Hannah Helene Nielsen, Elisa Peulicke Rohs og Frida Bjarneg Schou. Foto: M.Björling

1. Malmø er en meget rolig by, synes jeg. Hyggeligt. København er så meget stress og mange mennesker. Malmø er mere som Odense. 2. De er ikke så åbne til andre kulturer som dansker. Men jeg ved ikke rigtigt. Jeg kender ikke så mange med svensk baggrund.

Hannah H. Nielsen, Elisa Peulicke Rohs og Frida Bjarneg Schou, København

1. (To af tre har aldrig været i Malmø eller Skåne). Jeg synes det er meget hyggeligt fordi man kommer meget hurtigt der fra Danmark. 2. Det er nok ingen forskel i forhold til dansker.

Sonja Erhald Nielsen og Lone Nicolaisen, København

1.L: Jeg har cyklet rundt i Skåne og jeg kan godt lide det. Jeg synes Sverige er dejligt. Jeg kan lide at der er så meget skov og ikke så mange mennesker. Man kan køre i timer uden at møde nogen. Og så de store søer. S: Smuk natur. 2. L: De har jo en gang tilhørt Danmark, så de er vel ikke so typiske. Jeg tror at skåning-

er skiller sig lidt fra resten af Sverige. De er mere som os danskere. S: Det tror jeg også.

"Lite mer burdus än en svensk"

De två frågor den svenska panelen besvarat är 1. Vad är bäst med Själland/Köpenhamn? och 2. Hur är en typisk köpenhamnare/själlänning/dansk?

Jan Härdig d.ä., Malmö

1. Att Kästrup finns där. 2. Det är samma där. Det finns inga typiska, tror jag. Det är en salig blandning av allt. Fast det är lite mer här i Malmö.

Siri Borgström, Ystad med dottern Pia Rowe, Nya Zeeland

1. Det var trevligare när man åkte med båtar. Nu har det blivit så dyrt. Jag åker hellre till Malmö nuförtiden. 2. Man tänker nog på öl, röda korvar, smörrebröd och gamla tanter som röker cigarr. Men det är nog passerat.

Tea och Emma, 13 år, Malmö

1. Det är en fin stad. Det är trevligt där. 2. Vi har inga fördomar om danskar.

Jörgen A, Malmö

1. Människor är bättre på att ta kontakt med främlingar. Som t.ex. om jag går in på en pub i Köpenhamn, så händer det ganska ofta att danskar börjar prata med mig och det händer oftare där än i Malmö, eller Sverige. De har lättare att ta kontakt, och tar man själv första kontakten är det lättare att man får ett positivt bemötande. Det innebär inte att människor i Sverige inte kan vara öppna, men generellt sätt tycker jag att Köpenhamnarna har ett öppnare förhållningssätt till mig som främling. I alla fall som vit främling, om man så säger. De har också lättare för ögonkontakt. Det är trevligt, för det innebär ju att de registrerar att man finns. Det kan jag ibland sakna här. Man möter också oftare ett leende, och det är trivsamt, för det ger ett leende i mig, som jag sedan sprider vidare till andra. Jag gillar Köpenhamn väldigt mycket. Hade det inte varit så dyrt att åka över hade jag nog varit där betydligt oftare. 2. Det är öppenheten, beredvilligheten att ta kontakt. Och de är inte lika konfliktradda som vi svenskar. Och årligare.

Maria Leal, Malmö

1. Massa butiker. Att det är lätt att komma till ett annat land. 2. Det enda som skiljer oss är språket.

André Kaliff, ursprungligen från Stockholm, men nu boende i Köpenhamn

1. Ganska oförutsägbart. Det är en stad du aldrig blir trött på. Det finns hela tiden något nytt som ploppar upp: en ny restaurang, en ny vinbar eller ett nytt kafé. Och det är många som gillar staden och vill flytta dit, så det blir liksom en god energi. 2. Levnadsglad, lite mer burdus än en svensk, rakare och poängterar gärna att de är inte lika veliga och politiskt korrekta som svenskarna. "Den där feministdebatten här och den där flyktingdebatten där". Man är lite mindre PK och lite mer opolerad.

Amal Ramadan med döttrarna Shereen och Obaidah samt barnbarnet Zayd

1. En huvudstad som ligger nära Skåne. Vill man åka till en storstad kan man snabbt åka dit. 2. Svenskarna är gladare och snällare. Här ges alla mer rättigheter och här smajlar vi mer. Och allt går snabbare i Köpenhamn.

Anna Gustafsson, Göteborg (dit hon flyttat tillbaka från Stockholm)

1. Det är så mysigt att vara där, alla mysiga uteserveringar. Klart att vädret hjälper till, men det är väldigt mysigt att vara där, bara gå kring och strosa. Det är väldigt vackert och väldigt lugnt. Man känner sig bara väldigt glad där. Det är bara så lugnt och skönt. 2. Väldigt högljudd. Tar mycket plats. Det är inte så mycket lagom. Det är mer allt. Svart eller vitt.

Anwar Husein, Köpenhamn, (ursprungligen från Somalia och Borlänge)

1. Det är helt okej, men det är inte samma system som i Sverige, och ännu så länge känns det lite konstigt. Jag har bara bott här i fyra månader. 2. Ingen skillnad direkt i förhållande till svenskar.

Malmö – a shred of Copenhagen

It is evident when first walking the streets of Malmö and then Copenhagen that Malmö is a shred in comparison. Malmö's area is a shred of Copenhagen's; people you meet in Malmö is a shred of what you meet in Copenhagen, even when counting per square metre; Malmö pedestrian street is a shred of Stroget; the number of entertainment facilities in Malmö is a shred in comparison; The multinational chain stores in Malmö are a shred of Copenhagen's offering, the number of people speaking English German, Danish or any other language is a shred of what you hear in Copenhagen. Question is whether you don't actually hear more Swedish in Stroget than in Malmö pedestrian streets. However you compare Malmö is a shred in relation to Copenhagen. Yet there seems to be more that unites than separates. Malmö is in many ways a Copenhagen in miniature and the writer as well as the ones interviewed agree that Malmö has more in common with Copenhagen than with Stockholm and that Copenhagen also has more in common with Malmö than with Stockholm.

I ventured out in the streets of Malmö and Copenhagen, hunting for prejudices. Prejudice about the typical Swede and the typical Dane. Prejudice about the differences between us. To my joy I was disappointed; some differences were illustrated, both as a cliché and with substance, but most of all I got to hear how alike the two cities and their citizens are. As Anton Kusk puts it: "You are old Danes. You are alright."

I have interviewed people from Malmö and Copenhagen, from Ystad and Ishøj, from Northern Jutland and from Southern Jutland, from Gothenburg and Borlänge; people born in Sweden and Denmark, Somalia, Palestine, Sri Lanka and South America; people who have found love across the sound; Swedes who live in Denmark – and the US and New Zealand – and Danes who live in Sweden. And I have met Copenhageners who have never been to Scania, or just driving through on their way to Smaland. But I didn't meet a single Scanian who had never been to Denmark. But the younger Swedes claimed they had only been to Denmark a few times and the older ones said it is much too expensive now since they built the bridge. Could it be – blood and sand – that the more spontaneous visits in fact have decreased since the bridge was built?

In the three coming issues you will be able to take part in what the people I've interviewed think about different issues concerning the Öresund area. In this issue it is about what we think about each other. And, as mentioned before, the prejudices were not at all as prevalent as I thought they would be.

As the people asked come from many different places, you can see that the questions have been interpreted somewhat differently, why the answers sometimes points at cities/city dwellers, sometimes at regions/region residents and sometimes at countries/countrymen.

Despite media's consistent attempts to prove otherwise, Malmö is viewed as a peaceful city by everyone (both Danes and what can be read between the lines in the Swedes' answers). However, they don't agree in the same way whether Copenhagen also is peaceful or a stressed metropolis. Again this is probably due to starting point. And maybe age.

It is also quite interesting that the Palestinian representatives (one in Copenhagen, three in Malmö) all thought of the other city as less open and tolerant, which here should be interpreted as thinking their home town is very tolerant. Maybe the Danish and Scanian racism is exaggerated too? Among the rest it varied more. As a whole, though, both cities, and their residents, are viewed as both open and tolerant. "They are old Danes. So they are alright."

The Danes got to answer two questions: 1. What is the best thing about Scania? and 2. How is a typical Malmö resident/Scanian/Swede?

Sebastian Feenstra, København (moving from Stockholm to Gothenburg.)

1. I really like that it is so peaceful. People are really down to Earth. It is easy to come here, as a Dane, and speak Danish. I don't have to change much. I lived in Stockholm earlier. That was something completely different. I really had to change. I had to be in another way, I had to speak in another way. Here in Malmö, there's not much difference from being in Copenhagen. It is down to earth and really laid back.
2. People are more open and they like to chat. That is not the way in Stockholm.

Anton og Savitri Kusk, Northern Jutland

1. It is a lovely country. There is much more space and freedom to walk wherever you want to, and then there is the "Allemansrätt". That I really like. And their speech is so funny. A little like Edvard person.
2. They are nice people. And they are a bit slower than the Copenhageners. They are old Danes. So they are alright.

Kresten Kehlet, Ishøj

1. It is the nature. And the traffic culture. People there drive in a nice way. In Denmark people don't show much respect. The Swedish traffic culture is much better.
2. The typical Scanian could be a little hard to understand. And they don't want me to try to speak Swedish.

Liljan Alwerr, from Odense but on her way to move to Copenhagen

1. Malmö is a very peaceful city, I think. Copenhagen is a lot of stress and a lot of people. Malmö is more like Odense.
2. They are not as open to other cultures as the Danes. But I really don't know. I don't know many people with a Swedish background.
Hannah H. Nielsen, Elisa Peulicke Rohs og Frida Bjarne Schou, Copenhagen
1. (Two out of three had never been to Malmö or Scania.) I think it's really nice because you can get there very fast from Denmark.
2. There's no difference from Danes.

Sonja Erhald Nielsen og Lone Nicolaisen, Copenhagen

1. L: I've biked around Scania and I really like it. I think Sweden is really nice. I like that there is so much forest and not so many people. You can drive around for hours without meeting anyone. And then the big lakes.
S: Beautiful scenery.
2. They have once belonged to Denmark, so I don't think they are so typical. I think the Scanians differ a little from the rest of Sweden. They are more like us Danes.
S: I think so too.

"A bit more blunt than the Swede"

The two questions the Swedish panel answered is 1. What is best with Sealand/Copenhagen? and 2. How is a typical Copenhagen/Sealander/Dane?

Jan Härdig Sr, Malmö

1. Copenhagen Airport is there.
2. It's the same. There are no typical people, I think. It's a mix of everything. But I think it's even more so here in Malmö.

Siri Borgström, Ystad with her daughter Pia Rowe, Nya Zeeland

1. It was nicer when you went by boat. Now it has become so expensive. I rather go to Malmö nowadays.
2. You think of beer, red sausages, Danish sandwiches and old ladies smoking cigar. But that's probably not so any more.

Tea och Emma, 13 years old, Malmö

1. It is a lovely city. It's nice there.
2. We don't have any prejudice against Danes.

Jörgen A, Malmö

1. People are better in taking contact with strangers. If I e.g. walk into a pub in Copenhagen it is common that people start talking to me, and that happens more often there than in Malmö, or Sweden. They socialize more easily and if you yourself initiate the contact it is easier to get a positive response. I don't mean that people in Sweden cannot be open, but in general I think Copenhageners are more open towards me as a stranger. As a white stranger in any case, if you get my drift. They are also better at eye contact. It is nice, because it means they register your existence. Sometimes I miss that here. You also often get a smile, and that's nice because it creates a smile in me which I pass along to others. I like Copenhagen very much. If it hadn't been so expensive I would have gone there much more often.
2. It is the openness, the willingness to contact. And they are not as afraid of conflict as we Swedes. And they are more honest.

Maria Leal, Malmö

1. A lot of shops. It is easy to get to another country.
2. The only thing that separates us is the language.

André Kaliff, originally from Stockholm, but now living in Copenhagen

1. Pretty unpredictable. It is a city you never grow tired of. There is always something new that pops up: a new restaurant, a new wine bar or a new coffee shop. And there are a lot of people liking the city, wanting to move there, which creates a good energy.
2. Fun-loving, a bit more blunt than a Swede, more direct and they readily point out that they are not as indecisive and politically correct as is the Swede. This feminist debate here and that refugee debate there" They are a little less PC and a little more unpolished.

Amal Ramadan with her daughters Shereen och Obaidah and grandchild Zayd

1. A capital close to Scania. If you want to go to a big city you can easily get there.
2. Swedes are happier and nicer. Here everyone is given more rights and here we smile more. And everything is faster in Copenhagen.

Anna Gustavsson, Göteborg (to which she is moving back from Stockholm)

1. It is nice to be there, all those cosy café terraces. Of course the weather is important, but it is very nice to be there, just stroll around. It is very beautiful and very peaceful. You just feel happy being there. It's just peaceful and nice.
2. Very loud. Takes up a lot of space. Not so moderate. Its more of everything. Black or white.

Anwar Husein, Copenhagen, (originally from Somalia and Borlänge)

1. It's okay, but they don't have the same system as in Sweden, and this far it feels a bit strange. I've only lived here for four months.
2. No difference in comparison to Swedes.

Mats Björling

Fallgropar när vi talar öresundska

Faldgruber når vi snakker øresundsk

En inte oväsentlig del i att vi ska kunna skapa en Öresundsregion värd namnet är naturligtvis att vi kan förstå varandra. Vi hoppas att en tidning på både svenska och danska, med engelska som referensspråk, ska hjälpa till en hel del. Men för att ytterligare underlätta kommer vi här på kultursidan framöver att i varje nummer presentera ett ord som kan ställa till det för både svenska och danskar. Vi börjar lätt med ett ord som säkert de flesta redan känner till, nämligen rolig.

Ursprungligen betydde rolig samma sak på svenska som det betyder på danska, nämligen lugn, vilket blir ganska tydligt om man tänker på ordet orolig (urolig på danska), som ju knappast är motsatsen till rolig (morsom eller sjoft på danska), även om min barnomsksamrats mamma ofta påpekade när vi ville göra något roligt, att det inte alls var roligt, utan tvärtom oroligt.

Lustigheterna runt ordet har genom åren varit många. Bland dem kan nämnas svensken som hoppar in i en taxi i Köpenhamn och ber om att bli körd till ett roligt ställe och hamnar på en kyrkogård.

Att ro ju faktiskt betyder lugn på båda språken är ju också en indikator, men det kan ändå ställa till problem. En bekant, med svenska som modersmål, berättade att han spelade fotboll i ett blandat gäng, med bl.a. både svenskar och danskar, och eftersom en av danskarna var betydligt duktigare i fotboll, började han springa som en galning med bollen när dansken ropade "Ro på, ro på" vilket ledde till en utskällning och så småningom realisationen att "ro på" inte har någonting med rodd att göra utan helt enkelt betyder "Ta det lugnt".

En ikke ubetydelig del i at vi skal kunne skabe en Øresundsregion på rigtig er naturligvis at vi kan forstå hinanden. Vi håber at en avis på både svensk og dansk, med engelsk som reference, kan hjælpe. Men for at gøre det endnu mere nemt vil vi her på kultursiden fremover præsentere et ord i hvert nummer som kan skabe problemer for både dansker og svensker. Vi begynder let med et ord som mange nok kender, nemlig rolig.

Oprindeligt var betydningen den samme på svensk som på dansk, nemlig rolig (og ikke morsom eller sjoft som det nu betyder). Dette bliver ganske tydeligt når man tænker på det svenske ord orolig (urolig) som jo ikke er modsætningen til sjoft, selvom en mor til en af mine barndomsvenner tit sagde, nor vi ville lave noget roligt, at det ikke var roligt men oroligt.

Jokerne rundt ordet er mange. Vi kan nævne svensken på besøg i København som hopper in i en taxa og beder at blive kørt til en rolig plads og havner på en kirkegård.

At ro faktisk betyder det samme på både sprog er jo en indikator, men det kan alligevel skabe problemer. En bekendt, med svensk som modersmål, fortæller at han spillede fodbold i et mixed hold, med blandt andet både svensker og dansker, og eftersom en af danskerne var meget bedre på fodbold, begyndte han springe som en tosse med bolden når dansken råbte "Ro på! Ro på!". Dette førte til at han blev skældt ud og at han senere lærte at "ro på" ikke har noget med båder at gøre, men betyder "Ta det lugnt".

Mats Björling
mats.björling@infoexpress.se

Söker du personal?

jobb.infoexpress.se

Just nu kan du publicera upp till 5 gratisannonser!

Vad man som nyanländ måste veta om Sverige och svenskarna

För svensken i gemen handlar förhållandet till regler om hur det ser ut och vad som är socialt accepterat.

I Sverige, precis som i alla andra länder, finns oskrivna regler som det inte är helt lätta att upptäcka när man alldeles nyligen kommit hit. Visserligen har en del av våra normer börjat luckras upp i samband med internationaliseringen men många av dem har ännu en lika stark ställning som på 50- och 60-talet. Andra anses utåt ha försvunnit, men om du tittar djupt ner i folksjälens är de lika giltiga nu som då.

Vi tänkte hjälpa dig som är nyanländ med lite tips om vad du ska tänka på, och kanske roa dig som bott här i hela ditt liv genom att belysa sådant som du garanterat känner till men kanske inte tänkt på. Det är skrivet med glimten i ögat, men i grunden är alltsammans helt sant.

I tidigare nummer har vi skrivit om bussar, skryt och kaffe. Idag handlar det om svenskens förhållande till lagar och regler.

5. Gå aldrig mot röd gubbe

Svensken har ett ganska komplicerat förhållande till lagar och regler. Vissa saker, som t.ex. att gå mot röd gubbe, är för de flesta svenskar fullständigt otänkbart, medan det anses helt okej att jobba svart och att smuggla sprit. Det kan t.o.m. vara så att man anses vara lite underlig och mesig om man inte utnyttjar dessa "rättigheter". Däremot är det självklart tabu att sälja smuggelspriten vidare till barn. Att skicka med sin 15-åring en flaska vin när hen ska på fest är ju en helt annan sak. "Då vet man ju vad hen dricker och riskerar inte att hen dricker farliga saker eller för mycket."

Att köra utan säkerhetsbälte är för de flesta svenska otänkbart. Att köra för fort är långt ifrån lika otänkbart. Utom på platser som har vägkameror (vilka man gärna svär över). Och de flesta svenska föräldrar har cykelhjelm när de cyklar med sina barn, men lämnar den gärna hemma när barnen inte är med.

Vad gäller grövre brott som mord, våldtäkt, rån och korruption anser sig svensken (kanske med rätta) vara laglydigare än de flesta. Därför är det lätt att lägga över skulden för sådana brott på dem som inte har svensk bakgrund.

Det handlar dock inte bara om de regler som finns i lagboken. Många av de oskrivna reglerna är minst lika viktiga. En svensk tränger sig t.ex. inte i kön. Och hen blir väldigt upprörd om hen skulle upptäcka att någon annan försöker sig på en dylik skymf mot den svenska folksjälens. Samma sak gäller detta med att passa tider: En svensk kommer i tid. Eller hen vill i alla fall gärna upprätthålla skenet av att hen passar tider. Svenska tåg är väl ett tydligt exempel på att svensken inte alltid håller tider. Och detta gäller också den individuella svensken. Men det viktiga i sammanhanget är att upprätthålla fasaden. Därför tvekar hen inte att bryta en annan oskriven regel, nämligen den att man inte ska ljuga; så länge man kan komma på en tillräckligt genomtänkt förklaring till varför man inte kommer i tid, har man ju i princip inte brutit mot tidsregeln.

Och här börjar vi närma oss pudelns kärna. För svensken i gemen handlar förhållandet till regler om hur det ser ut och vad som är socialt accepterat. (Vi har ju sett detta innan när vi tittat på Jantelagen; när det plötsligt blir okej att skryta på sociala medier, kan svensken bryta mot vår version av Den gyllene regeln utan att riskera något.) Om man går mot röd gubbe, ser ju alla det; om en polis finns i närheten eller inte, spelar i sammanhanget mindre roll. Således är det enda tillfället man kan gå mot röd gubbe när ingen annan finns i närheten. Om man jobbar svart känner visserligen fler människor än man själv till det, men samtliga inblandade tjänar ju pengar på lagbrottet, och då är det okej.

Vad du som nyanländ ska tänka på vad gäller lagar och regler är alltså att aldrig bryta mot en regel när någon annan ser. Men du bör vara medveten om att du kommer att ha blickarna på dig. Risken finns att svensken kommer att döma dig för saker hen aldrig skulle döma en infödd svensk för. Vår rekommendation är alltså att du låter bli att bryta några regler överhuvudtaget. Utöver de skrivna lagarna och det vi tagit upp tidigare (sätt dig aldrig bredvid en främling på bussen, tacka aldrig nej till kaffe och skryt inte) handlar det alltså först och främst om två saker: **Träng dig inte i kön och passa tider.**

6. Plocka bort luddet från torktummlaren

Om svenskens förhållande till lagar och regler är komplicerat, så är det ingenting mot hens förhållande till torktummlarludd. Få saker kan uppröra svensken så mycket som när någon glömt plocka bort luddet från torktummlarfiltret. Samtidigt är det ju så att de flesta tvättstugor inte har kameraövervakning och de flesta grannar inte orkar kolla upp vem det var som tvättade innan dem. Detta gör ju att man kan låta luddet bli kvar utan att bli upptäckt. Således är det också en regel som är okej att bryta. Men det skapar osämja i grannskapet och om det är så att du hyser förhoppningar inför gårdsfesten (se tidigare nummer), bör du ta bort luddet, oavsett om du riskerar att bli upptäckt eller inte.

Hittills har vi alltså i denna serie kommit fram till följande rekommendationer:

- Följ alla lagar – även dem som nästan inga svenskar följer.
- Sätt dig aldrig bredvid en främling på bussen, om det inte går att undvika.
- Tacka aldrig nej till kaffe.
- Skryt aldrig – utom på sociala medier.
- Träng dig inte i kön.
- Passa tider.
- Plocka bort torktummlarluddet.

I nästa nummer fortsätter vi med andra saker som är viktiga i att tänka på.

What You, as a Newcomer, Need To Know About Sweden and the Swedes

To Swedes in general the relation to rules is about whether it is socially accepted or not.

In Sweden, as in all other countries, there are unwritten rules that are not easily detectable when newly having arrived in the country. Admittedly, some of our rules have started to whither because of the internationalization, but many of them are still as valid as they were in the 50s and the 60s. Other rules seem to have vanished, but if you look deep down you will see they are definitely still in force.

Our aim is to help you who newly arrived in Sweden with hints and tips about what to be aware of and how to act, and maybe amuse the ones who have lived here all your life by pointing out things you definitely know but maybe haven't thought about. It is written with a humorous twinkle, but basically everything is true.

In previous issues we have talked about buses, boasting and coffee. Today it will be about the Swede's relation to laws and rules.

5. Never jaywalk

The Swede's relationship to laws and rules is rather complex. Some things, like e.g. jaywalking, are to most Swedes completely unthinkable, while it is considered okay to do undeclared work and to smuggle. You may even be considered somewhat odd and wimpy if you do not employ these "rights". By contrast it is of course taboo to sell the bootlegged alcohol to children. To give your 15-year-old a bottle of wine to bring to the party is something completely different. "At least then you know he won't drink poisonous stuff or too much."

To drive without a safety belt is to most Swedes out of the question. To drive too fast is however not so much out of the question. Except for places where they have traffic cams (over which it is okay to swear). And most Swedish parents wear a bicycle helmet when riding with their children, but leave it at home when the children are not around.

Regarding the heavier crimes, such as murder, rape, robbery and corruption, the Swedes consider themselves (perhaps correctly) more law-abiding than most people. This makes it easy to blame the ones without Swedish background for such crimes.

It is, however, not only about the rules in the law. Many of the unwritten rules are at least as important. A Swede does not jump the queue. And he or she becomes highly irritated if he or she would spot someone else trying such an insult to the Swedish way. The same thing goes for being on time. A Swede is always on time. At least that's what he wants you to believe. The Swedish railway is a good example of how the Swedes not always arrive on time. And this goes for the individual Swede as well. However, the important thing is keeping up appearance. So they do not hesitate to break another unwritten rule, the one about not lying; as long as you can come up with a plausible explanation to why you are late, then in principle, you haven't broken the -be-on-time rule.

And now we're closing in on the heart of the matter. To Swedes in ge-

neral the relation to rules is about whether it is socially accepted or not. (We have earlier seen, when looking at The Law of Jante, that when it all of a sudden is okay to boast on social media, then the Swede might even break our version of The Golden Rule without risking anything.) If you jaywalk, everybody will see it. It doesn't really matter whether there is a police officer nearby or not. Thus the only time you may jaywalk is when nobody is around. If you are moonlighting, then of course other people know about it, but as everyone involved makes money out of the crime, then it is okay.

So, what you, as a newcomer, need to observe when it comes to laws and rules is never to break a rule when anybody else can see. But you need to be aware of the fact that you will be watched. There is a risk that the Swede will judge you harder than he or she would the native Swede. So, our recommendations are for you not to break any kind of rule. Apart from the written laws and the things we've showed in previous articles (never sit beside a stranger in the bus, never say no to coffee and don't boast) there are mainly two things to think about: **Never jump the queue and be on time.**

6. Always remove the tumble dryer lint

If the Swede's relation to laws and rules is complicated, it is nothing compared to his relation to tumble dryer lint. Few things can agitate the Swede as much as if someone has forgotten to remove the lint from the tumble dryer filter. At the same time most laundry rooms are without CCTV and most neighbour don't have the stamina to check up who did their laundry before them. This makes it easy to leave the lint without being spotted. Thus it is a breakable rule. But it creates disagreement in the neighbourhood and if you have hopes for the next annual tenant compound party (see earlier issue) you ought to remove the lint, notwithstanding whether you risk being seen or not.

So far, in this series, we have come up with the following recommendations:

- Abide all laws – even the ones almost no Swedes abide.
- Never sit next to a stranger on the bus, if it is avoidable.
- Never say no to coffee.
- Never boast – except for on social media.
- Never jump the queue.
- Be on time.
- Remove the tumble dryer lint.

In the next issue will continue to look at things that are important to think about.

Mats Björling-mats.bjorling@infoexpress.se

MFMGross.se

Möbler
Mattor
Presenter
Husgeråd

MFMGross.se
mfm991@hotmail.com Tel. +46 40 962106

La Boire
Konditori & cafe

Öppettider
Mån-Fre: 09-20
Lör-Sön: 10-19

Rosengård köpcentrum
Tel: 0737 79 80 99

PERSBORGS CAFÉ
Baklava — Tårta — Betifor

persborgstorget 1 A - 213 61 Malmö - 0732-34 66 66
@ persborg Caffé @persborgcaffé

Varmt välkommen!

TK cyklar & elmopeder

24 mån delbetalning
0% ränta
3 år garanti

Uthyrning av cyklar & elmopeder

Adress: Lundavägen 17D, 212 17 Malmö, Tel. 0709 623 333,
W: www.tkcykel.se, E: info@tkcykel.se

Från gräddbullar till fastigheter – en odysse genom 40 år av entreprenörskap

Olof Andersson började med två tomma händer och gick aldrig gymnasiet. Nu är han VD för Fastighetsbolaget Trianon som äger fastigheter för 5,5 miljarder.

Nyckeln till Olof Anderssons framgång kan sammanfattas i entreprenörskap, affärssinne, arbetsmoral och, som han uttrycker det, "att se luckorna". Om detta är medfött eller förvärvat är naturligtvis omöjligt att veta, men hans sinne för affärer märktes tidigt. När han var 12 eller 13 år fick han jobb hos en gräddbulleförsäljare och fick springa runt i husen och sälja gräddbullar. För det fick han 2:50 per försåld kartong. Då han tyckte det var lite klent, tog han kontakt med tillverkaren och började köpa in kartongerna direkt. På så sätt tjänade han i stället 19 kronor per kartong och kunde börja anställa kompisar som fick dubbelt så mycket betalt som hos sin förra arbetsgivare.

Detta höll han på med i några år tills han fick "kraftiga sanktioner" av sina föräldrar, då skolarbetet blev lidande. Då hade han också börjat sälja frukt och grönsaker på Möllevångstorget hos ett äldre par. Och när han, 15 år gammal, fick erbjudande om att ta över verksamheten mot att han anställde frun, fick skolarbetet åter lida.

Han gick tre månader på ekonomisk linje på gymnasiet, men slutade eftersom han helt enkelt inte hade tid då hans verksamhet vuxit så pass mycket. Han hade nu inte bara torgstånd, utan också grossistverksamhet, vilken han skötte med hjälp av en flakmped.

"Om man nu ska titta bakåt och se, inte vad jag ångrar, men vad jag anser vara ett misstag, så var det ju att inte läsa vidare", konstaterar Olof med ett snett leende. "Jag skulle aldrig uppmana mina barn att inte gå i skolan."
"Jag brukar säga att jag har världens dyraste utbildning, eftersom jag betalt för mina misstag själv. Det kunde jag ha lärt mig i skolan i stället. Inte ens de pengar jag tjänade under de tre åren räcker till att täcka förlusterna", hävdar han med glimten i ögat.

Under de åren och många år framåt jobbade Olof mellan 70 och 90 timmar varje vecka, detta trots att han i början inte tjänade särskilt mycket. Han hade dock ett mål och en utstakad plan som han höll sig till. "Man ska ha en bra affärsidé och sedan hålla sig till sin plan", ler han. "Det innebär dock inte att man inte får byta inriktning när sådana dyker upp. Entreprenörskap handlar mycket om att se möjligheterna och utnyttja luckor och genvägar". Att de många arbetstimmarna gjorde att han missade mycket av det som andra ungdomar sysslade med samtidigt är dock inget han varken ångrar eller saknar. Han gjorde det han ville och det han trivdes allra bäst med. Och numera arbetar han "bara" ungefär 60 timmar och unnar sig dessutom semester, även om semester för Olof Andersson innebär att han arbetar en dag i veckan.

Att han bestämde sig för att byta bransch berodde just på detta. Han hade en bild av att han i fastighetsbranschen skulle kunna jobba betydligt mycket mindre än han dittills gjort. Lite mindre blev det ju, men långt ifrån den skillnad han först kanske tänkt sig. "Det är mycket jobb inom fastighetsbranschen också", konstaterar han. Skribenten undrar dock om det är hela sanningen. Har man arbetat runt 80 timmar varje vecka sedan man var 15, och kanske ännu yngre, vill man kanske, trots allt, inte bara jobba i slutet av månaden när hyrorna ska dras in.

Innan branschbytet byggde han dock upp ett imponerande företag inom frukt- och grönsaksbranschen som när han sålde det 2002 omsatte 400 miljoner och hade drygt 40 anställda.

Grossistverksamheten utökades efter hand och efter några år var

Olof Anderssons. Foto: Mats Björling

den så stor att det tog överhanden och han släppte torghandeln helt, och efter ett tag hade han runt femton anställda och verksamheten fortsatte att växa. Han hade nämligen hittat luckan som han talar om. 1994 köpte han upp Sydgrönt och slog ihop det med sitt O.A. Frukt. Och redan innan hade han börjat köpa direkt från producent och sälja direkt till de stora kedjorna. De aktörer som tidigare mer eller mindre haft monopol på den marknaden, som t.ex. Mäster Grön, gick i konkurs och Olof såg möjligheten. När han sålde företaget och lämnade frukt- och grönsidsidan var det Sveriges ledande inom den sektorn och hade kontrakt med många stora producenter för vilka han skötte såväl marknadsföring och logistik som försäljning.

När han så sålt Sydgrönt hade han kapital att arbeta med, och då började han köpa fastigheter. Först köpte han fastigheten på Gustav Adolfs Torg där Burger King ligger, och sedan några fastigheter i kranskommunerna. 2006 köpte han så Trianon med ett mål att fördubbla kapitalet. Det kan man säga att han lyckats med med

emfas. När han tog över Trianon hade de ett fastighetsbestånd värt 200 miljoner kronor utspritt över hela Skåne. 2010 var detta fastighetsbestånd koncentrerat till Malmö och värt 375 miljoner. Då slogs företaget ihop med Jan Barchans företag som då hade fastigheter för 250 miljoner, samtidigt som Mats Cederholm blev styrelseordförande. Dessa tre äger, genom sina respektive företag, nu Trianon tillsammans, där Olof har 47,4 %, Jan Barchan 47 % och Mats Cederholm drygt 5 %.

Samgåendet gav nya resurser för att utveckla bolaget vidare, och sedan dess har de gjort ett antal stora affärer, som t.ex. Vårsången på Lindängen, och idag har bolaget 2200 lägenheter, 45 anställda och alltså ett fastighetsbestånd värt 5,5 miljarder. Sedan 2017 är företaget dessutom börsnoterat. Och nu bygger de också nytt t.ex. i Oxie, på Sege park, i Hyllie och på Celsiusgatan. Undrar om den gräddbulleförsäljande 12-åringen kunde ana det.

Man ska ha råd att bo hos oss

"Idag byggs det mängder av bostäder i Malmö. De allra flesta av dem byggs dock för dem med de lite större plånböckerna. Vi bygger för dem som inte har så stora inkomster. Vi räknar helt enkelt baklänges. Vi utgår från hur mycket låginkomsttagare har i lön och ser till att bygga eller renovera lägenheter som de kan ha råd att bo i".

Hållbarhet

För Olof Andersson handlar hållbarhet både om ekologisk och social hållbarhet. Trianon strävar alltid mot största möjliga hållbarhetstänk och han ger exempel på fastigheter där de sänkt energiåtgången på runt 50 %, men han lyfter framför allt fram Vårsången, där de dels lyckats dra ner energikostnaderna betydligt, bl.a. med hjälp av solceller, dels rustat upp och byggt nytt, samt lyckats skaffa fram sammanlagt 35 arbetstillfällen för de boende, både inom det egna företaget och hos byggentreprenörerna, på vilka de ställde sociala villkor vid upphandlingen. På så sätt har de skapat en mycket bättre boendemiljö och fått ner omflyttningsfrekvensen betydligt, vilket ju också innebär en långsiktighet för företaget, m.a.o. ett tydligt exempel på att en insats för miljön och för samhället också leder till bättre lönsamhet.

Olof Andersson som entreprenör och chef

Olof medger att han förändrats och utvecklats under åren sedan han startade på Möllevångstorget på tidigt 80-tal. Framför allt har han blivit bättre på att delegera. I början ville han inte släppa ifrån sig någonting, men med åren har han insett att man inte kan vara bäst på allting och att den som är bäst på en sak också är den som

ska göra den. Han tror att det allra viktigaste är att man trivs på jobbet och det gör man bäst när man får jobba i frihet under ansvar. Han vill ha en platt organisation där var och en kan utvecklas och känna delaktighet. Samtidigt kan den inte vara alldeles platt. "Om jag skulle få rapporter från samtliga 45 anställda separat hade jag ju inte hunnit med någonting annat", ler han. En platt organisation kräver trots allt vissa hierarkiska inslag.

Hans entreprenörskap och hans inställning till densamma har dock inte alls förändrats på samma sätt. I stort sett handlar det om precis samma sak när han nu styr ett mångmiljardbolag som när han en gång sålde gräddbullar och grönsaker. Det handlar om att ständigt leta efter nya vägar, att lägga ner minst så mycket arbete som krävs och att varje morgon vakna med inställningen att det jag gjorde igår ska jag göra lite bättre idag.

From cream puffs to real estate

Olof Andersson started off with two empty pockets and never went to High school. Now he is the GM of the Real estate company Trianon, which owns real estates for SEK 5.5 billions. If you want to read the entire story in English, you will find it on our web page www.infoexpress.se.

Mats Björling
mats.bjorling@infoexpress.se

Bra Fötter på Limhamn
Medicinsk Fotvård

Malin Ek
Dipl. Med. Fotvårdsspecialist

Järnvägsgatan 32
21614 Limhamn
040-150802

Rätstickan
Ann & Jan

Regementsgatan 84
21715 Malmö

040269446
fogelfenix2@gmail.com
ratstickan.se

Vi älskar ost

Järnvägsgatan 45
Limhamn
040-16 10 66

Måndag – Fredag: 10-18
Lördag: 10-14 Söndag: Stängt

Elon Musk möts av kritik

Elon Musk möts av kritik efter att ha twittrat om sina misstankar att den brittiske dykaren, Vern Unsworth, är pedofil.

Musk at the 2015 Tesla Motors Annual Meeting. Author: Steve Jurvetson via flickr.com

Det hela började med att ett ungdomsfotbollslag blev fast i en grotta i en passage under vattenytan i Thailand. I jakt på folk redo för räddningsuppdraget, planerades vägen in och ut ur grottan av bland annat Vern Unsworth, dykare med erfarenhet från liknande uppdrag.

Elon Musk åkte till Thailand för att visa sin ubåt, en prototyp som han påstod lätt hade kunnat rädda barnen, men dykaren sa att den inte behövdes, då de redan hade en plan för att få ut barnen ur grottan och att de nu var redo att agera. Tidigare ska han dessutom ha sagt att ubåten inte var praktisk, då vägen till grottan var trång, och att ubåten var tillverkad utan vetskap om hur passagen såg ut och därför inte skulle fungera.

Elon Musk höll inte med och tog till Twitter för att säga vad han tyckte om saken. Inför sina miljoner twitterföljare ifrågasatte han dykaren och påstod att han egentligen inte var så viktig för uppdraget. Vern Unsworth bemötte kritiken med att hävda att det hela bara var en marknadsföringsplöj från Musks sida och att entreprenören kunde "köra upp den där det gör ont". Detta blev tydligen droppen för Elon, som skrev att han inte såg dykaren aktivt bidra till räddningen, och att han ville se hans

räddningsinsats på film. Efter ett tag kom det mycket kritiserade, nu raderade, inlägget: "Vi kommer att göra en miniubåt som kommer att gå hela vägen till Grotta 5 utan några problem. Förlåt mig, peddokille, men du bad verkligen om det".

När en twitteranvändare uttryckte missnöje över Elon Musks kommentar genom att säga att det var "väldigt artig att kalla killen som hittade barnen för peddo", svarade han med ännu ett borttagen tweet: "Slår vad om en signerad dollar att det är sant".

Enligt The Telegraph är det inte första gången Elon Musk tappar humöret. Det har också funnits tillfällen då han, upprepande gånger, ska ha sagt åt journalister att han "inte har tid för dumma frågor", trots att frågorna bara handlat om saker som när man kan förbeställa den nya Teslamodellen.

Vox rapporterar att Elon Musk nu har bett om ursäkt, där han förklarar att det han sa i vissa inlägg (tweets) var fel. "Trots allt rättfärdigar inte hans handlingar mot mig mina handlingar mot honom, och för det ber jag herr Unsworth och de företag jag representerar om ursäkt."

I mejl, synliga på hans Twitterkonto, kan man se en mejlväxling mellan Elon Musk och en av de ansvariga för räddningsuppdraget, Richard Stanton, där man kan se att de har utväxlat information om mått på ubåten, uppdateringar om ubåten och utbyte kring dess design, vilket indikerar att Musk hade tagit kontakt med dykarteamet på begäran av någon ansvarig för uppdraget redan innan hans prototyp var färdig att användas i Thailand.

Miljardären fortsätter förklara att det som hänt har rubbat hans tankar om många människor, och att hans företag har jobbat väldigt mycket med att få ubåten anpassad för sitt syfte i tid. Angående sitt humör säger han att han ska fortsätta att jobba med sitt temperament, men som det ser ut nu har han en liten bit kvar.

De thailändska myndigheterna säger, enligt the Independent att ubåten kan komma till nytta under framtida räddningsuppdrag.

Info Express

Antalet feldiagnoser ökar inom sjukvården

Hur kommer det sig att de som tar emot nästan minst antal patienter i hela OPEC är de som är mest stressade?

Att antalet feldiagnoser stigit på senare tid verkar alla bedömare vara överens om. Dock är det svårt att visa på i vilken grad ökningen skett. Det finns ingen officiell statistik över felaktiga diagnoser och sjukvården verkar varken ha ett system för bokföring av dessa feldiagnoser eller ett program för att komma tillrätta med problemet. Experterna verkar dock vara överens om att detta är ett större problem i Sverige än i många andra länder.

Att feldiagnoser är ett jätteproblem behöver man inte vara expert för att förstå. Det orsakar den enskilde patienten mycket onödigt lidande, både i form av psykiskt lidande av att "veta" något som kanske är värre än det i verkligheten är eller tvärtom och i form av fysiskt lidande när det som är problemet inte åtgärdas och kanske också medicin sätts in för att rätta till ett problem som inte finns. I värsta fall kan detta leda till sämre hälsa, allvarigare sjukdomar och t.o.m. döden, vilket naturligtvis är ett problem för hela sjukvården vars uppgift ju är att hjälpa och inte att stjälpa. Det försämrar också den statistik den förra artikeln om sjukvården belyste, d.v.s. hur många patientbesök en läkare hinner med per dag, eftersom återbesök för nya diagnoser inte tas upp i statistiken. Om man vill tala i de termerna kan man hävda att produktiviteten försämras.

Varje år drabbas ungefär 105000 svenskar av vårdskador, d.v.s. sådant som hade kunnat undvikas med rätt vård. Socialstyrelsen bedömer att 11,9 % av dessa beror på feldiagnoser. Med andra ord kan man konstatera att omkring 12500 svenskar varje år drabbas av onödigt lidande (och i vissa fall döden) p.g.a. feldiagnoser

Orsakerna till detta problem kan vara svåra att sätta fingret på. Att hävda att läkarna är överbelastade och stressade ter sig dock i ljuset av förra artikeln som märkligt. Hur kommer det sig att de som tar emot nästan minst antal patienter i hela OPEC är de som är mest stressade?

Men det finns ändå klara beröringspunkter enligt experterna, nämligen tidsanvändningen. Läkarvetenskapen gör ständiga framsteg. Nya upptäckter, nya rön och nya sätt att kurerar olika sjukdomar tillkommer nästan dagligen. För en läkare som, trots allt, har dagen fylld (oavsett om det handlar om att möta patienter eller att fylla i diverse blanketter) kan det vara svårt att hålla sig uppdaterad. Och med en ökad mängd kunskap att tillgå, blir den enskilde läkarens faktiska kunskap mindre och mindre om hen inte får chans att förkovra sig. Men medan många andra länder lägger mer och mer resurser på att öka fortbildningen, verkar Sverige ha valt att gå åt andra hållet.

Specialistläkarna verkar ligga långt framme, och vad gäller speci-

alistvård har Sverige fortfarande väldigt högt anseende i världen. Men för den allmänpraktiserande läkaren är det oerhört mycket att hålla reda på och om inte tillräckligt med tid ges för fortbildning är det kanske inte så konstigt att resultatet blir ett ökat antal felaktiga diagnoser.

Intressant vore i sammanhanget att få veta huruvida de flesta feldiagnoserna görs på sjukhus, där läkarna träffar 1,9 patienter om dagen, eller i primärvården, där läkarna träffar 9 patienter om dagen. Några sådana uppgifter har dock inte uppenbarats sig.

En annan bidragande orsak till det ökande antalet feldiagnosticerade patienter är naturligtvis det vi kommer att titta närmare på i artikel 5 i denna serie, d.v.s. att läkarna dåligt känner till patienternas journal till följd av att alltför många kockar är inne och rör i soppan, men det kommer vi att titta på då, så här konstaterar vi bara att vi någonstans faller tillbaka i det vi avslutade förra artikeln med, nämligen att en sjukvård som utgår från patienten och som sätter patienten i första rum är en bra sjukvård. De patienter som är betjänta av att tjänas av 80 olika läkare är nog väldigt lätttråkade. Och de patienter som är betjänta av felaktiga diagnoser är ännu färre. Man skulle kunna gå så långt som att hävda att ingen, varken patienter, anhöriga, läkare eller sjukvården i stort, är betjänta av feldiagnoser. Ur det perspektivet är det mycket märkligt att det inte finns ett uttalat program för att komma åt problemet.

Så utöver en politiker som vill sätta patientens rätt före både sjukvårdspersonalens och ekonomerna bör du alltså leta efter politiker som tycker att vi bör ta itu med det ökande antalet felaktiga diagnoser. T.ex. någon som föreslår att läkarna i stället för att fylla i blanketter ska fortbilda sig.

Källor:

Fölster, Stefan, Ohlsson, Stefan, Renstig, Monica, Wiigh, Lars (2014): Den sjuka vården 2.0. Från nollvision till patientrevolution. Samhällsförlaget. Malm, Per (2017): Doktor utan skyddsnet. En resa i tid och rum. Isaberga förlag.

OECD (2017), Health at a Glance 2017: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris. http://dx.doi.org/10.1787/health_glance-2017-en

Yarollahi, Arvin (red) (2013): Hjälp oss! En antologi om den svenska världens förfall. arVya förlag.

Zaremba, Maciej (2013): Patientens pris. Ett reportage om den svenska sjukvården och marknaden. Weyler förlag.

Long Queues to the Swedish Health Care

We've seen earlier that the waiting period has been shortened, but on the other hand patients have to take each problem at a time, meaning the total waiting time has in fact increased, i.e. another example of improved statistics leading to impaired health care service.

Euro Health Consumer Index (EHCI) 2015 shows that Sweden's waiting periods are the longest in Europe, together with Ireland and Poland. Especially when it comes to cancer patients the numbers are "inhumane". EHCI notice that the "queue billions" that were "thrown" on the Swedish health care did not have much of an effect. EHCI concludes with the question: "Why can Albania operate its healthcare services with practically zero waiting times, and Sweden cannot?"

Per Björgell, as well as Förster et al., claims that too few of our physicians are located within the primary care. Less than a fifth of our doctors deal with the day-to-day health care, while more than 4/5 handles the specialised care. This leads to long queues, which means the patient instead turns to the emergency rooms, leading

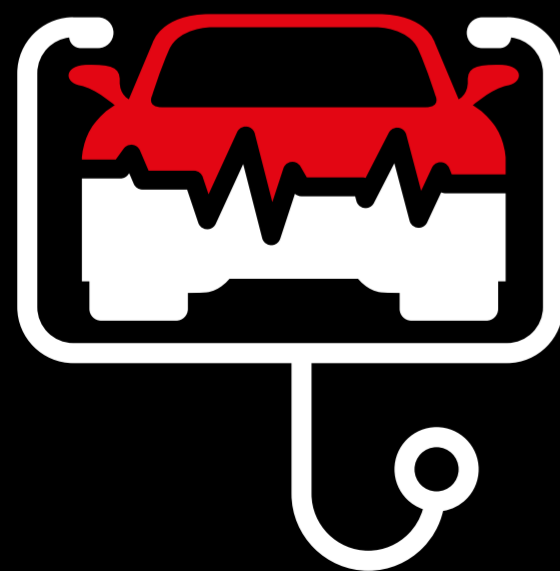
to an overload there, resulting in patients getting worse and in some cases die.

The reason to this is, according to Björgell, a badly organised health care, radically wrongly planned by economists. According to Förster et al., it is all due to bad productivity; the more patients a doctor can handle, the shorter waiting list. According to Malm the real reason is that physicians no longer can earn extra money on being efficient and work longer days (ruling out the myth of caring being a calling) and according to Zaremba it is all due to misleading statistics, giving a shorter waiting period to get hold of a doctor higher points, while an increased waiting period – for examinations and measures – do not show.

Once again we can see that it's a question of priority: the patient or the economy. According to EHCI there is a clear relation between patients' rights and availability.

Mats Björning - Info Express
mats.bjorning@infoexpress.se

Uppge koden "infoexpress" och få rabatt på våra redan låga priser.

BILKLINIKEN
VERKSTAD / DÄCK / TVÄTT

A: Hanögatan 1, 211 24 MALMÖ
T: 040-12 88 88
W: www.bilkliniken.se
E: info@bilkliniken.se

Varmt välkommen som kund på **bilkliniken**, vi hoppas att du ska trivas!

Appar för nomofober

<https://appadvice.com/app/forrest-tower-animal-farm-block-skill-game/689088691>

Försöker du att vara en produktiv människa men upplever att annat hela tiden kommer emellan? Att ständig uppdatering innebär att man aldrig riktigt kan koncentrera sig? Har du appar som stör vid inläsning, arbete eller verklig socialsamvaro? För dig finns nu appar för att blockera andra appar. Och det finns ett stort utbud av dylika appar, vilket innebär att man kan välja den som passar en själv.

Om man upplever att man tillbringar mycket tid på sociala medier, och att det är just det som är den främsta distractionen, kan man använda "Anti-Social" för att blockera tillgången till alla sociala medier för en vald tidsperiod, t.ex. två timmar. Nackdelen är att appen kostar, men med hjälp av den kan också de som inte klarar av att stå emot få jobba ostört med det som måste bli gjort.

"SelControl" är en bra app att ladda ned ifall man har en Macbook och sociala medier inte är det enda som stör en. Man väljer hur länge man vill blockera vissa hemsidor eller hela internetet. Man anger vad man vill blockera och hur länge. Det man blockerat går

sedan inte att nå förrän tiden rinner ut. Applikationen räknar aktiva minuter, vilket innebär att om man skulle lämna datorn och inte göra det man skulle göra, så går inte tiden, utan man fortsätter där man slutade. Även om man skulle radera applikationen, har man fortfarande spärret apparna tiden ut.

Om man har problem med att avsluta uppsatser eller administrationsarbete, kan appen "FocusWriter" vara ett bra tips. När man väl har laddat ned den på datorn, kan man inte lämna sidan, och tvingas därför att skriva färdigt det man har påbörjat. Du kan skriva in mål på ett visst antal ord eller hur länge den ska vara på.

Om man inte har särskilda problem med hur länge man är på sociala medier och inte känner av något mobilberoende, men ändå vill begränsa tiden man spenderar på olika appar, kan man i stället prova "StayFocused". Man väljer en viss tid man högst vill spendera på en viss hemsida eller app, och när tiden löper ut är hemsidan/appen blockerad för resten av dagen.

Man kan också få hjälp med att sluta slösa bort sin tid på mobilen. "Forest" är en applikation som utgår från ens motivation och skuld.

Om man väljer att blockera vissa appar kan man plantera träd i en virtuell skog som blir större ju mer man väljer att fokusera på sitt arbete och blockera applikationer. Man bidrar dessutom till att plantera träd i den verkliga världen. Om man däremot skulle försöka bryta mot tidsgränsen, faller man trädet. För att det riktiga trädet verkligen ska planteras måste man fokusera under längre perioder, vilket är bättre om man behöver motivation på lång sikt. Denna app finns tillgänglig för Android.

Om man känner att man verkligen inte kommer att kunna kontrollera sina impulser efter att tiden rinner ut och alla hemsidor/appar aktiveras igen, kan man prova "Freedom", en applikation som blockerar all tillgång till internet i upp till 8 timmar, så att man kan läsa in/arbete ostört.

Kan alla snart köra en elektrisk bil?

Electric car charging Amsterdam. Ludovic Hirlimann

Ample har utvecklat en ekonomisk, snabbt implementerbar och lättillgänglig plattform som levererar full laddning till vilken elektrisk bil som helst på bara några minuter.

Ample, ett San Francisco-baserat teknikföretag som fokuserar på att lösa utmaningen med att leverera energi till elektriska bilar, meddelar nu att de slutit ett avtal på 31 miljoner dollar med Shell Ventures, Moore Strategic ventures, Repsol Energy Ventures, Hemi Ventures samt TRIREC. Pengarna ska användas till att installera Amples teknik på ett flertal ställen under de kommande månaderna.

"En genomförbar lösning för att ladda elektriska fordon kräver nytt tänkande kring infrastruktur och partners som är villiga att utveckla elektrifiering som den nya energilösningen", säger Khaled Hassounah, VD och den som tillsammans med John de Souza grundade Ample till Business Wire.

Ample har utvecklat en ekonomisk, snabbt implementerbar och lättillgänglig plattform som levererar full laddning till vilken elektrisk bil som helst på bara några minuter. Ample avslöjar naturligtvis inte helt hur det fungerar, men de använder självstyrande robotar och smart batteriteknik vilket nu gör det möjligt för alla att äga en elektrisk bil, oavsett körbehov, ekonomi eller geografi, säger man.

James McIntyre på Moore Strategic Ventures tror att Amples robotar och batteriteknik kan hjälpa till att lösa ett av de största hindren för en anpassning till elektriska fordon i större skala.

Ample skapades genom det behov som uppstod när regeringar i Europa, Asien och Amerika stärkte kraven för att klara miljömålen, och nu ser det alltså ut som att de lyckats, eller åtminstone kommit en bra bit på vägen.

För att Amples vision – att alla, även oavsett ekonomi, ska kunna äga ett elektriskt fordon – krävs dock också att elbilarna blir betydligt billigare. Förhoppningsvis kan bättre och mer tillgänglig laddning leda till ökad produktion av elbilar, vilket – kanske tillsammans med än mer statliga subventioner – leder till priser som gör att alla verkligen kan skaffa och köra en bil som är betydligt bättre för miljön.

Mats Björling

PROFESSIONELL BILVÅRD
ny ägare

UTVÄNDIG
HANDTVÄTT

från
99 kr

RT Car Care AB

Drop in! & tidsbokning
Lundavägen 19
212 18 Malmö

Tel. 040-18 55 08
Mob. 0729-47 66 38
www.rtcarecare.se
info@rtcarecare.se

LOMMA CAR SELECT
SÄLJER BYTER KÖPER

Vi köper och säljer alla typer av motorfordon

0% RÄNTA

INGEN KONTANT INSATS

A: Ladugårdsvägen 6
234 35 Lomma
T: 0735-85 55 03
0707-27 91 99
W: www.lommacarselect.se
E: kontakt@lommacarselect.se

SKÅNES BILPARK

Säljer - Köper - Byter - Förmedlar

0% RÄNTA
INGEN KONTANT INSATS

A: Arlövsvägen 6, 211 24 Malmö
W: www.skanesbilpark.se
E: skanesbilpark@gmail.com
T: 040 - 18 30 00
M: (+46)0705 600 045

HITTADINBIL

BRA BILLIGA BILAR
0% RÄNTA
INGEN KONTANT INSATS

Ring Mats: 0735077490
E: info@hittadinbil.se

Bilrikt

Elektronisk servicebok

MCA
CERTIFIERAD MCA PARTNER

SERVICE REPARATION FELSÖKNING PLÅTRIKNING AC-SERVICE OPTIMERING

Södra Bulltoftavägen 17, 212 22 Malmö; Tel. 040 - 183501; E-mail: info@bilrikt.se; www.bilrikt.se
VÅRA ÖPPETTIDER: VARDAGAR 08.00 - 17.00; HELGER Stängt

Förstör våra liv eller erbjuder möjligheter vi aldrig hade kunnat drömma om?

I en alltmer teknologisk vardag, där våra liv blir mer beroende av elektronik för att bättre lyckas inom t.ex studier och lättare kunna ta del av samhället, kan mobiltelefoner vara en räddning. Men det finns också en mörk baksida, som okända hälsorisker och beroende, vilket gör att vissa börjar ifrågasätta deras användbarhet.

Photo by rawpixel on Unsplash

Mobiltelefoner ger tillgång till en oändlig ström av information, vilket kan vara väldigt praktiskt för skolarbetet eller jobbet. Man behöver inte gå till biblioteket, leta reda på böcker och sedan leta efter en liten bit av information genom att gå igenom sida för sida, bok för bok, när en snabb sökning kan ge ett direkt svar inom en minut. Detta blir dessutom väldigt praktiskt ifall man skulle befinna sig i en nödsituation, t.ex. om bränder sprids i närheten av där man bor eller om området man befinner sig i riskerar att drabbas av översvämning. Genom telefoner kan man fortare nå ut till människor och samtidigt varna varandra, ifall ett nödläge skulle uppstå.

Tekniken enar och håller samman. I en värld där globalisering har blivit en norm, har det blivit mycket viktigare att hålla kontakten med andra man känner och då det är mycket mer praktiskt att ringa eller skriva ett meddelande än det är att skicka ett brev. Mobilen är mer praktisk för det syftet, då den till skillnad från datorn och surfplattan inte är lika stor (än), vilket gör att man lättare kan ha den med sig och hålla kontakten med folk. Det blir dessutom enklare för grupparbeten att utföras om alla kan nå varandra när som helst.

Man sparar tid, då det blir enklare att organisera sig genom att man har kalender, klocka, anteckningar och annat man behöver på ett och samma ställe. Man kan dessutom ställa in mobilen så att man får notifikationer angående när det är dags att läsa in, träna, laga mat eller skriva färdigt uppsatsen, och på så sätt underlättar det för många att hålla sig organiserade och strängare strukturera vardagen. Många upplever dessutom att man får hjälp av olika appar med att t.ex. träna, då appen påminner om träningspass, och med andra livsstilsval, som att hålla reda på hur mycket man har ätit eller räkna kalorier, vilket passar dem som försöker hålla reda på vikten eller byta till en hälsosammare kost.

Men finns det en baksida? En tydlig nackdel med mobilen är att användandet kan bli beroendeframkallande. Om man använder mobilen frekvent kan man vänja sig vid att konstant scrolla ned i appar eller i nyhetsflödet online, vilket kan vara bortkastad tid i längden, tid som hade kunnat spenderas med fritidsintressen, träning eller familjen. Många, speciellt i min ålder, har som vana att spela spel, titta på serier eller bara meningslöst scrolla genom olika appar, främst sociala medier, inte för att leta efter något

specifikt, utan bara för att scrolla. Visst, vi har tillgång till en oändlig ström av information som konstant uppdateras; men det är samtidigt lätt att missbruka detta och överanvända något för andra syften än att hålla sig uppdaterad med vad som händer i samhället eller för att ringa sin mamma. Dessutom kan många använda mobilen som ett sätt att skjuta upp saker som är egentligen viktiga och måste göras, t.ex. skoluppgifter (även jag gör mig skyldig till detta ibland). Detta kan leda till allvarliga följder, som låga betyg eller sömnbrist, om man inte lärt sig att prioritera.

Inaktivitet är också något som kan kopplas till mobiltelefonen. Då det blir vanligare med att ha allting, exempelvis flera appar med olika syften, på sin telefon, blir det också vanligare att kontakta vänner hemifrån, scrolla på sociala medier och läsa artiklar, se på film eller spela spel vilket leder till att det blir vanligare att sitta ned längre stunder. Detta har naturligtvis allvarlig effekt på hälsan; risken för att drabbas av t.ex. fetma, hjärt- och kärlsjukdomar och diabetes ökar

Något som folk inte kan säga emot är hälsoriskerna med mobilanvändandet. Förutom stillasittande i längre perioder är mobiler, precis som surfplattor, relativt nya uppfinningar, och som alltid med nya uppfinningar kan det finnas hälsorisker vi inte är medvetna om. Det finns exempelvis rapporter som säger att mobiler orsakar cancer (som de flesta nog har hört), men samtidigt finns det inte heller studier som tydligt bevisar att det är så. Än. Vi har hamnat i en slags gråzon där man inte kan veta exakt vad som är skadligt och inte med mobiltelefoner. Det finns läkare som varnar för blindhet på grund av allt blått ljus från skärmarna, samtidigt som internationella hälsoorganisationer inte har påstått något dyligt än. Är dessa då överdrivna rädslor, eller är det en dold, mörk verklighet? Vilken sida ska man ställa sig på när ingenting är säkert?

Det bästa man kan göra är att använda mobiltelefoner, men inte i alltför stor utsträckning. Om man använder sin telefon för att ringa till familj och vänner då och då, eller utforska ett ämne man har blivit ombedd att skriva om i skolan, borde inte risken för cancer och blindhet vara särskilt hög.

Bianca Mihai
hello@infoexpress.se

Vad myndigheterna kan göra för miljön

I förra artikeln diskuterades vad regeringen kan göra/har gjort vad gäller hotade djur, skogsskövling, överexploatering av ändliga resurser och användning av fossilt bränsle. Nu är det dags för befolkningsökning och växthuseffekten.

Som nämndes tidigare är befolkningsökningen en känslig fråga. Alla är medvetna om att överbefolkningen av planeten redan är ett stort problem och att det växer sig allt större, men ingen varken kan, vill eller vågar göra något drastiskt åt saken. Tvärtom gör vi allt vi kan för att rädda så många människor som möjligt, med hjälpinsatser i katastrofområden utomlands och med medicinsk och psykiatrisk vård här hemma.

Om det här verkar som att denna tidning tycker att vi ska sluta upp med hjälpinsatser och vård, så ber vi om ursäkt. Så är det naturligtvis inte. Att stötta andra är det finaste en människa kan göra och det visar upp den bästa av mänskliga egenskaper, empatin. En god människa vill vareda medmänniska väl. Och så ska det vara.

Tack vare våra medmänskliga och medicinska insatser lever den genomsnittliga människan längre. Och det är ju bra. Det är inte i den änden vi vill angripa befolkningsexplosionen. Det finns inte en möjlighet att någon regering skulle ha någonting sådant på programmet. Att inbilla sig att en endaste av de ledare som ägnat sig och ägnat sig åt systematisk utrotning av delar av sin eller andras befolkning haft planetens väl och ve i tankarna är befängt.

Ska vi kunna göra en insats är det i andra änden vi måste agera. När preventivmedel började dyka upp i stor skala i världen trodde nog många att vi kunde sätta stopp för befolkningsexplosionen. Så har det dock inte alls blivit. Och den ettbarnsbegränsning som infördes i världens folkrikaste land slog snett och har nu slopats.

Så vad kan vi då göra? Och, framför allt, vad kan regeringen göra när det varken är humant eller etiskt försvarbart att göra egentliga begränsningar? I Sverige är ju dessutom befolkningsökningen inte ett direkt problem. Tvärtom befarar experterna att vi inom en snar framtid kommer att lida brist på arbetsföra människor.

En lösning på det sistnämnda problemet vore ju att uppmuntra svensken att öka barnafödandet rejält. Det går ju dock stick i stäv med det stora problemet och är förmodligen dessutom inte genomförbart då svensken knappast varken skaffar barn eller låter bli att skaffa barn p.g.a. initiativ från regeringen. Det finns således bara en rimlig lösning kvar: att ta in människor från andra länder.

Detta skulle både lösa våra framtida inhemska problem och bidra till att bromsa upp befolkningsexplosionen i andra delar av världen. Det och stöd och utbildning på plats. En global fördelningspolitik både vad gäller resurser och plats skulle starkt bidra till att människor inte behövde skaffa barn för att säkra sin ålderdom, och om varje par skaffar två barn, kommer, rent matematiskt, befolkningen hela tiden att stanna på samma nivå. Därför är det underligt att Sverige väljer att begränsa inflyttningen. Och ännu märkligare är det att de flesta andra länder begränsar ännu mer.

What Authorities Could Do For the Environment

Last issue we discussed threatened species, deforestations, exploitation of natural resources and use of fossil fuels. Now it's time for population growth and the greenhouse effect.

As mentioned before, population growth is a sensible question. Everyone is aware of the problem but no one wants, can or dare to do something about. On the contrary we do everything we can to save people's lives. And of course, that is just how it has to be. Empathy and the will to help are the best human qualities.

Thanks to our compassion and humanity we live longer. And that is good. We don't want to attack the population explosion in that end. On the other hand, who wants to go without children, or tell your neighbour, or anyone else, they can't have children for the sake of the planet? The efforts made in that direction haven't been overly successful.

The only reasonable solution is to let much more people migrate. In that way the industrialised countries don't have to produce more children just to cover the amount of work force, and if we combine

Arktis. Foto: Tyler Logan

Även om befolkningsökningen är ett stort problem så är dock problemet med den förstärkte växthuseffekten den verkligt stora utmaningen. Det är ett tydligt akut och väldigt allvarligt problem, de allra flesta är överens om att vi måste göra något, det går utan tvivel förhållandevis lätt att göra någonting åt det och det finns egentligen varken etiska eller humana betänkligheter. Tvärtom. Att rädda vår planet är väl det mest etiskt och humant riktiga vi kan göra.

Så, varför görs då så lite? Det enkla svaret är att det finns ekonomiska betänkligheter, och även om det i grund och botten bara berör en liten utvald ekonomisk elit, så verkar det slå ut både etik och humanism. Visserligen har vi kunnat se en liten förändring i takt med att befolkningen, åtminstone i vissa delar av världen, blivit mer medveten och att vissa producenter därmed insett att humanism och ekonomi faktiskt kan gå hand i hand, men det går fruktansvärt långsamt. Detta är absolut ett område där den politiska makten måste agera handfast. Ibland kan detta ske genom att stödja, bidra till och leda utvecklingen mot bättre, miljövänligare teknik, ibland kan det ske i samförstånd med producenter och konsumenter. Men framför allt måste det ske med handfast politik där skatter, avgifter, lagar och regler lägger ut en tydlig politisk agenda.

Nordiska ministerrådets arbetsgrupp konstaterade redan 2013 att så länge makthavarna utgår från myter som "om alla gör lite åstadkommen kommer vi mycket" kommer de nordiska länderna att misslyckas i sin strävan att bli världsledande inom miljöpolitiken och ett flertal doktorsavhandlingar och annan forskning pekar på samma problem. Det krävs krafttag. Vi behöver en regering som tydligt styr samhället mot hållbar utveckling med hjälp av lagar och regler som sätter långsiktiga miljömässiga vinningar före kortsiktiga ekonomiska dito, och med hjälp av kraftiga skatter och avgifter som i andra änden förvandlas till bidrag, subventioner och forskningsanslag. Och kanske behöver vi också en regering som rakryggat vågar tala om att ökad konsumtion inte leder till en positiv utveckling. En regering som vågar se långsiktigt och inte kortsiktigt och därför vågar uppmana till minskad konsumtion.

that with more help with education and resources, people in the developing countries wouldn't have to produce so many children to ensure their old age.

Although population growth is a big problem, the greenhouse effect is the real challenge. It is a very obvious and serious problem, most people agree we have to do something, it's relatively easy to do it and there are neither ethical nor humane reasons not to. Yet very little is done.

The simple reason to that is economy. And though it only effects a very small group, the economic barriers seem to be much more important than ethical and humane ones. It's true that when companies realise it's economically viable to be humane and responsible, then they act, and we have already seen signs of that. But it's way too slow. This is probably the area where politician can – and should – make a real difference, through legislations, taxes, fees, subsidies etc. That is if they are not too scared of losing their seats.

Mats Björling-mats.björling@infoexpress.se

Nordmakedonien – ett exotiskt resmål mitt i Europa

Under senare tid har vi oftast läst om Makedonien i samband med namnstriden med Grekland. Numera heter alltså landet Nordmakedonien, även om namnstriden är långt ifrån över. Men i övrigt är det samma land. Och även om namnbytet kanske innebär att man tappar lite av sin historiska aura, när t.ex. Alexander den Store inte längre har den tydliga koppling till landet han tidigare haft (om man nu inte använt hela det officiella namnet "Före detta jugoslaviska republiken Makedonien"), finns ännu mycket historia och historiska sevärdheter värda ett besök. Och Nordmakedonien är mycket mer än så.

"Ett land av molnklädda berg och djupa sjöar" har det beskrivits som, och det är onekligen ett mycket vackert land. Bland bergen finner du lummiga vingårdar och runt den världsarvslistade Ohridsjön hittar du mängder av fina badstränder. Dessutom har du den spännande huvudstaden Skopje där floden Vardar skiljer den gamla stadsdelen Stara Carisija, med trånga kullerstengator, orientalisk atmosfär och minareter från ett modernt centrum med breda gator och centraleuropeisk puls, samt lite mindre städer som t.ex. Ohrid och Struga, med gott om uteserveringar och semesterkänsla.

Som om detta inte skulle vara nog; det är billigt. Enligt Skyscanner är det just nu det absolut billigaste resmålet i Europa. Dessutom är människorna vänliga och generösa och man känner sig väldigt välkommen överallt.

Skopje

Skopje, med c:a en halv miljon invånare, är Nordmakedoniens huvudstad och väl värd ett besök. Stadens invånare är främst makedonier och albaner, men här finns också turkar, serber och bosnier, och romerna har en egen stadsdel, Shutka.

Liksom många orter på Balkan kan Skopje

beskrivas som en stad där öst möter väst. I Skopje blir det tydligt två områden, avgränsade av den långsamt flytande floden Vardar, med valvbron Kamen Most som en stensatt länk.

Skopje, Macedonia - Archeological Museum of Macedonia by night. Foto: Pudelek

På ena sidan finns gamla stan, Stara Carsija, där moskéer och andra byggnader påminner om den tid då staden tillhörde det ottomanska väldet. Det man främst slås av här är dofterna. Dofterna från träkolsgrillar, kryddstark mat, sockersöt baklava, kaffe och te i en underbar blandning omsluter en på ens väg till det myllrande Bit Pazar där allt mellan himmel och jord finns till försäljning.

På andra sidan finns det nya, västerländska, med moderna hotell, restauranger och affärer, nybyggt arkeologiskt museum, nybyggd triumfbåge och ett jättemonument föreställande Alexander den store, men kallad "Krigare på häst" för att inte reta grekerna; en fjorton meter hög bronsstaty omgiven av en fontän som sprutar vatten till ackompanjering av blinkande ljus och klassisk musik.

Skopjes "tudelning" innebär också att alla smakriktningar erbjuds ett rikt uteliv, allt från dans med dj till traditionell musik, från starka drycker till kaffe och te.

Ohridsjön

Lake Ohrid Macedonia. Foto: Albena

Ohridsjön ligger på gränsen mellan Albanien och Nordmakedonien och är en både gammal och djup sjö. Den räknas till en av världens äldsta sjöar – den bildades för 2 till 4 miljoner år sedan – och är den sjunde djupaste sjön i Europa med sina 289 meter. Sjön är också känd för sitt rika djurliv; runt 200 endemiska arter (d.v.s. arter som bara finns på ett specifikt geografiskt område) lever i och omkring sjön. Sedan 1979 står alltså Ohridsjön på Unescos världsarvslista.

Vattnet är blått och kristallklart och inbjuder verkligen till bad. Där finns underbara stränder med mängder av solstolar och barnvänligt badvatten, men man kan också välja att bada direkt från klipporna.

Runt sjön leder lugna, mysiga vägar i oerhört naturskön omgivning; Bergen reser sig höga runt sjön och växtligheten är tät och intensivt grön. Utöver en underbar natur och trevliga badplatser hittar du också flera mysiga småstäder runt Ohridsjön. Bland dem Struga och Ohrid. Och Museum on Water är absolut värt ett besök.

Northern Macedonia – an exotic destination in Europe

Lately Macedonia has been mentioned foremost in the name battle with Greece. Nowadays, the country is supposed to be called Northern Macedonia, although the battle seems to be a continuing one. Apart from that, though, it's the same country. And although the name-shift might mean that they lose a part of their historic aura, when e.g. Alexander the Great no longer is as connected to the country as before (i.e. if not the official name "Former Yugoslavian Republic of Macedonia" has been used), there is still a lot of history and historic sights worth a visit. And Northern Macedonia is much more than that.

"A country of misty mountains and deep lakes" it has been called, and it is definitely a very beautiful country. Among the mountains you find leafy vineyards, and around the UNESCO World Heritage Site Ohrid Lake, you'll find lots of nice beaches. And let's not forget the exciting capital Skopje, where the river Vardar separate the Old Town, Stara Carsija, with narrow cobblestone alleys, oriental atmosphere and minarets from a modern city with broad streets and Central Europe pulse, and the somewhat smaller towns like, e.g. Ohrid and Struga, with plenty of outdoor restaurants and cafés, and great vacation feel.

As if this is not enough, it is very cheap; according to Skyscanner it is right now the absolutely cheapest tourist destination in Europe. At that, the people are friendly and generous; you feel really welcome everywhere.

Skopje

Skopje, with around half a million inhabitants, is the capital of Northern Macedonia, and well worth a visit. The majority of the inhabitants are

Macedonians and Albanians, but you'll also meet Turks, Serbs and Bosnians, and the Romans have their own quarter, Shutka.

As many other places in Balkan, Skopje can be described as a city where East meets West. In Skopje the slow river Vardar separates those two parts, with the arch bridge Kamen Most as a paved link.

On the one side you'll find the old town, Stara Carsija, where mosques and other buildings remind of the Ottoman Empire. The most striking are the fragrances. Scents of charcoal grills, spicy food, sweet baklava, coffee and tea surround you as you walk down to the teeming Bit Pazar, where almost everything is for sale.

On the other side you'll find the new, western-style part, with modern hotels, restaurants and shops, a newly built archaeological museum, a newly built triumphal arch and a huge monument depicting Alexander the Great, although called "Warrior on a Horse" not to aggravate the Greeks; a fourteen meter high bronze statue surrounded by fountains sprinkling water accompanied by light and classical music.

Skopje's two parts means you will find night life for all tastes, from dancing to a DJ to traditional music, from drinking liquor to tea or coffee.

The Ohrid Lake

The Ohrid Lake is situated on the border between Albania and Northern Macedonia and is an old as well as a deep lake. It is counted as one of the world's oldest lakes, formed around 2 to 4 million years ago, and it is the seventh deepest lake in Europe, with its 289 meters. The lake is also known for its rich animal life; around 200 endemic

Struga

Struga panorama. Foto: Jovica Trajkovski

Struga är en liten stad vid Ohridsjöns strand. På sommaren lockar staden många turister och det är inte svårt att förstå varför. Staden genomkorsas av floden Crni Drim, med underbart klart vatten, och en otrolig mängd pittoreska restauranger ligger med utsikt över floden eller sjön, där det finns flera fina badstränder.

Struga är i första hand en semesterstad fylld med restauranger, kaféer och butiker. Men här finns också en underbara frukt- och grönsaksmarknad och möjlighet till många olika utflykter såväl till olika historiska platser som på floden och på sjön.

Struga, Macedonia. Foto: Common

species (meaning species only existing in one specific geographical area) live in and around the lake. Since 1979 the Ohrid Lake is also a UNESCO World Heritage Site.

The water is blue and crystal clear and really makes you want to take a swim. There are wonderful beaches with lots of sunbeds and child friendly water, but you can also choose to go into the water from the cliffs.

Around the lake there are calm, pleasant roads in a surrounding of extreme natural beauty; the mountains rise high and the vegetation is thick and intensely green. Apart from the wonderful scenery and the pleasant beaches, you'll also find several cosy small towns around the Ohrid Lake, such as Struga and Ohrid. And the Museum on Water is absolutely worth a visit.

Struga

Struga is a small town on the shore of the Ohrid Lake. In the summer the town attracts a lot of tourists, which is not hard to understand. The river Crni Drim, with wonderfully clear water, floats through the town, and an unbelievable number of picturesque restaurants and cafés overlook the river or the lake, where you find several beaches.

Struga is first and foremost a holiday resort, filled with restaurants, cafés and shops. But here is also an amazing fruit- and vegetable market, as well as the opportunity to excursions, to historic sights as well as trips on the river or the lake.

Ohrid

Ohrid's beautiful position on the Ohrid Lake and its rich history, makes it a perfect holiday resort, and it is one of the places in Northern Macedonia attracting the most tourists. Here you'll find great chances to swimming and boat trips, eating in nice and cheap restaurants

Ohrid

City Ohrid, Macedonia. Foto: Pudelek

Ohrids fina läge vid Ohridsjön och dess rika historia gör staden till en perfekt semesterort och den är också en av de platser som lockar flest turister i Nordmakedonien. Här finner du underbara möjligheter till bad och båtutflykter, att äta gott och billigt på några av de många restaurangerna, samt shopping till väldigt låga priser. Dessutom finns här flera historiskt intressanta sevärdheter.

Staden har funnits åtminstone sedan antiken, då den hette Lychnidios, och troligen betydligt längre än så. I vissa delar kan man promenera omkring på kullersten från romartiden. Insprängt mellan bostadshusen hittar man dessutom ruinerna av en gammal amfiteater som byggdes c:a 200 f.v.t.

Ohrid var tidigt ett kulturellt centrum. Här fanns ett av Europas första universitet och det påstås att det var här det kyrilliska alfabetet skapades.

En kort period omkring år 1000 e.v.t. var staden huvudstad i Makedoniens första slaviska rike under Tsar Samuil och ruinerna av hans borg restaurerades för några år sedan och står nu högst uppe på berget ovanför staden.

Det finns också massor av kyrkor att titta på. Staden har kallats "Balkans Jerusalem" och

är känd för att en gång ha haft 365 kyrkor, en för varje dag på året.

Museum on Water

Museum on Water, Ohrid, Macedonia. Foto: Pudelek

Museum on Water är ett museum på vattnet i Ohridsjön. Det är en autentisk rekonstruktion av en del av de bosättningar på pålar som fanns här runt 1000 f.v.t.

Sedan 1997 har arkeologiska utgrävningar bedrivits i sjön och man har bl.a. hittat c:a 6000 pålar, krukor, kärl och verktyg som nu finns utställda i ett litet museum ovanför själva vattenbyn.

Varje hus är inrett. Samtliga innehåller en säng, en eldstad och djurhudar. I flera av dem finns dessutom andra artefakter som t.ex. barnsängar och vävstolar. Och framför allt finns här en känsla av att färdas 3000 år bakåt i tiden.

Mats Björling
mats.björling@infoexpress.se

as well as shopping to very reasonable prices. In addition there are many historically interesting sights.

The city dates back to at least Roman times, when it was called Lychnidios, but probably way longer. In some parts you can stroll on cobblestone from the Roman Empire, and you will also find the ruin of an amphitheatre from 200 BC embedded between the residential buildings.

Ohrid was early on a cultural centre. One of Europe's first universities was placed here and it is said this is where the Cyrillic alphabet was designed.

During a short period, around 1000 AD, the town was the capital of Macedonia's first Slavic kingdom, under Tsar Samuil, and the ruins of his castle was renovated a couple of years ago and stands proudly on the top of the mountain, overlooking the town.

There are also a lot of churches to visit. The town has been called "Jerusalem of the Balkans" and is known to have had 365 churches, one for each day of the year.

The Museum on Water

The Museum on Water is a museum on the water of the Orchid Lake. It is an authentic reconstruction of parts of the settlements on poles that was here around 1000 BC.

Since 1997, archaeological excavations have resulted in about 6000 poles, pots, receptacles and tools, some of which are now shown in a small museum above the water village.

Every house is decorated, containing a bed, a fireplace and animal skins, but also other artefacts as children's beds and weaving looms. And above all here is a feel of travelling 3000 years back in time.

Mats Björling
mats.björling@infoexpress.se

Det händer i Öresundsregionen

Öresundsregionen är i ständig rörelse och det händer alltid en massa här. Det nedanstående är bara ett axplock av allt som händer i regionen under den närmaste tiden. Garanterat kan du hitta någonting som passar dig och din smak.

- 25/8 är det Rabalder Kulturfestival i Roskilde, en folkfest för hela familjen.
- 25/8 samt lördagar 8/9 till 29/9 är det Labyrint på Malmö Stads-teater, en konstupplevelse för barn.
- 26/8 är det Familjeverkstad på Moderna muséet i Malmö, där barn och vuxna skapar tillsammans med färg som tema.
- 26/8 är det Bli uppfinnare för en dag på Tekniska muséet, där man får bygga och programmera LEGO-robotar tillsammans med Malmö Uppfinnarförening.
- 26/8 spelar Malmö Kulturskolas slagverkselever på Siri Aurdals skulpturer i Malmö Konsthall.
- 26/8 och 8/9 är det Madmarket i Dragør.
- Varje söndag från 26/8 och ett tag framåt är det Tånggång på Ribban. Man samlas vid T-bryggan och får ta del av en massa intressant. 26/8 och 16/8 handlar det om tångfåglar, 2/9 om Ribersborgs och Slottstadens historia, 9/9 handlar det om Öresundsregionens historia och 23/9 handlar det om djurlivet i havet.
- På samma datum som Tånggången är det Under bar himmel, quiz och talkshow i Västra hamnen.
- 28/8 spelar Los Lobos på KB i Malmö
- 31/8 spelar Bob Hund och konstnären Martin Kann tillsammans med MSO på Malmö Live Konserthus.
- 31/8 sjunger Annika Norling (Säkert! och Hello Saferide) och Vegakören i Johanneskyrkan.
- 31/8 till 2/9 är det Malmö Yogafestival vid T-bryggan i Malmö, dit nybörjare och inbitna, gamla och unga, stela och böjliga, stressade och lugna är hjärtligt välkomna.
- 8/9 är det Allsång – 100 års hits på Victoriateatern i Malmö.
- 12/9 gör Dalai Lama ett publikt framträdande på Malmö Live.
- 14/9 är det All Together Now på Victoriateatern i Malmö, där Brainpool och The Men tar publiken på en musikalisk resa från 1964 och fram till våra dagar.
- 15/9 är det premiär för Carmen på Malmö Opera.
- 16/9 är det Copenhagen Half Marathon.
- Under hela perioden anordnas en hel del sagostunder runt om i Malmös olika bibliotek.

Info Express

Events in the Oresund Region

The Oresund region is a steaming place where there is always something going on. Below you find just a few of all the things happening within the nearest future. Whatever your taste there will absolutely be something suiting you.

- 25/8 it's Rabalder Kulturfestival in Roskilde, a festival for the entire family.
- 25/8 and Saturdays 8/9 till 29/9 it's Labyrint at Malmö Stadsteater art experience for children.
- 26/8 it's Familjeverkstad at Moderna muséet in Malmö, where children and adults creates together, with colours as theme.
- 26/8 är det Bli uppfinnare för en dag (be an inventor for a day) at Tekniska muséet, where you build and program LEGO robots together with Malmö Uppfinnarförening.
- 26/8 Malmö Kulturskolas percussion students play on Siri Aurdal's sculptures at Malmö Konsthall.
- 26/8 och 8/9 it's Madmarket (food market) at Dragør.
- Every Sunday from 26/8 and some time after that it's Tånggång at Ribban in Malmo. You meet up at T-bryggan and get to know a whole lot of interesting stuff. 26/8 and 16/8 it's about seaweed birds, 2/9 it's about Ribersborg's and Slottstaden's history, 9/9 it's about the Oresund Region's history and 23/9 it's about animal life in the sea.
- On the same dates as Tånggången it's Under bar himmel, quiz and talk show at Västra hamnen.
- 28/8 Los Lobos play at KB in Malmö
- 31/8 Bob Hund and the visual artist Martin Kann play together with MSO at Malmö Live Concert Hall.
- 31/8 Annika Norling (Säkert! and Hello Saferide) and Vegakören sing in Johanneskyrkan.
- 31/8 - 2/9 it's Malmö Yoga Festival by the T-bryggan in Malmö, where everyone is welcome.
- 8/9 är det Allsång – 100 års hits (Singalong – 100 years of hits) at Victoriateatern in Malmö.
- 12/9 Dalai Lama performs in public at Malmö Live.
- 14/9 it's All Together Now at Victoriateatern in Malmö, where Brainpool and The Men accompany the audience on a musical trip from 1964 up till today.
- 15/9 it's the premiere of Carmen at Malmö Opera.
- 16/9 it's Copenhagen Half Marathon.
- During the whole period story times will be arranged at the libraries around Malmo.

Maktbalans

Häromveckan var jag väldigt sent ute. Detta är visserligen inte något ovanligt, men nu handlade det inte om arbetstider, hämtning på dagis eller att lämna in texter i tid. Nu handlade det om matinköp.

I ärlighetens namn var jag, per se, egentligen inte försenad. Jag var nämligen övertygad om att ”mitt” varuhus var öppet till 22.00 och klockan var ju inte mer än tio i nio. Det anmärkningsvärda i sammanhanget är dels att tiderna ändrades för mer än ett år sedan och att jag blivit medveten om detta vid liknande tillfällen tidigare, dels att jag flera gånger – både högt och för mig själv – uttryckt bestörtning över detta fenomen som tycks ha drabbat Sverige mer än de flesta andra länder – att vi, i stort sett, ska ha tillgång till öppna butiker dygnet runt, t.o.m. nu i tider när näthandeln ökar undan för undan. Att närbutiker, vars själva affärsidé är tillgänglighet, har öppet långt inpå natten, är väl en sak, men när varuhus följer i samma spår börjar man ju undra. Och protestera.

Allt detta hade jag dock glömt när jag, efter en lång lördag med hemmasnickrande, begav mig till sagda varuhus. Väl framkommen blev jag dock snabbt varse hur det förhöll sig och insåg att här handlade det om att snabbt inhandla bara de absolut nödvändiga varorna för att hinna i tid.

Fyra minut i nio stod jag vid kassan (jag fick faktiskt stå i kö eftersom det tydligen var fler än jag som gjort en missbedömning). Det var då den rådande maktbalansen slog ned som en bomb.

Om det berodde på det faktiska misstag jag gjort (vilket dock är tveksamt, eftersom jag, trots allt, var vid kassan i tid); att ordningsvakten på stället kände sig stressad och längtade hem; våra kläder (han var iförd en snygg uniform medan jag fortfarande gick omkring i smutsiga arbetsbyxor) eller att jag på något sätt utstrålade skuld och skam p.g.a. mitt lilla misstag, ska jag inte spekulera i. Tydligt var dock att maktbalansen blev väldigt skev och att vi båda snabbt och lätt föll in i våra roller.

För det första behandlade han mig som något katten dragit in. Eller snarare på samma sätt som maktfullkomna vuxna ibland – tyvärr – behandlar barn, d.v.s. helt utan någon respekt för mig och min person. För honom var jag nämligen inte en person utan ett problem som förlängde hans arbetsdag med några minuter.

För det andra ödmjukade jag mig och bad med hela min kroppshållning och mitt agerande om ursäkt – trots att jag ju de facto inte begått något fel; trots allt var ju klockan ännu inte nio.

När jag stått i kön i en dryg minut kom jag på att jag missat en mycket väsentlig vara – en beståndsdel i en present som skulle överlämnas dagen efter – varför jag – förmodligen alldeles för ursäktande och underdånigt – signalerade till vakten, som stod med armarna i kors och betraktade mig, att jag bara snabbt skulle springa och hämta en grej. Han suckade, spände blicken i mig, informerade mig om självklarheter och använde sig av en ton jag inte ens skulle använda mot min femåring. Inte ens när han gjort något allvarligt fel.

Vad han sa minns jag inte, och det är egentligen oväsentligt. Inte heller det faktum att hans utläggning gjorde att klockan blev mer än nio innan jag var ute ur butiken är av vikt här. Det viktiga är hur han fick mig att känna mig. Eller det viktigaste är att jag accepterade hans behandling och t.o.m. bad om ursäkt för fel jag inte begått.

När jag lämnade affären och rätade på mig allt mer på väg till bilen började jag dock fundera. Varför han agerat som han gjorde har jag ingen aning om; jag känner inte honom och vet inte om han alltid agerar såhär, eller om detta var en engångsföreteelse. Vad som är värre är dock att jag inte heller vet varför jag agerade som jag gjorde.

Är det så här maktbalans fungerar? Hade jag lika stor skuld i att han mobade mig – för det är faktiskt det han gjorde – som han hade? Eller t.o.m. större? Har mobbingoffret på skolgården eller på arbetsplatsen skuld i det som händer? Är förtryckta anställda, medborgare, gäng- och familjemedlemmar o.s.v. delaktiga i förtrycket? Det självklara svaret är naturligtvis ett rungande NEJ! Samtidigt kan jag inte låta bli att fundera på vilka underliggande krafter som kan tänkas ligga bakom att till synes goda och välmående människor blir monster när de väl får makt. Hur kunde t.ex. Kommunismens ”Av var och en vad den förmår; åt var och en vad den behöver” förvandlas till ”Gör som jag säger annars avrättas jag dig”? Och varför är det så att burdusare och mindre ödmjukande män alltid tycks få mer betalt än tjänstvilliga, godhjärtade kvinnor som vill vara alla till lags? Och varför får slagskämparna alltid högre status på skolgårdarna än de med högst betyg? Och varför är det så att ”snälla pojkar inte får kyssa vackra flickor”? Inte kan det väl vara så att vi, trots all utveckling, ännu är kvar i Stenåldern?

Om jag hade varit klädd i kostym och burit en snygg portfölj, hade han då behandlat mig som han gjorde? Om jag från början hade behandlat honom von oben och bett honom springa och hämta det jag behövde, vad hade hänt då? Om jag inte vikt ihop mig utan rätat på mig och bett att få hans namn samt kontaktuppgifter till hans chef, hade allting då blivit annorlunda? Kanske. Å andra sidan hade jag gått hem med dåligt samvete. Jag tillhör nämligen de snälla pojkar. Och vi får varken kyssa de vackra flickorna eller styra surmulna butiksvakter. Inte utan att skämmas efteråt i alla fall.

Balance of Power

The other week I was very late. This, surely, is nothing exceptional, but this time it wasn't about working hours, day care pick up or handing in written material on time. This time it was about shopping food.

In all honesty, I wasn't really late per se. You see, I was convinced “my” supermarket was open until 10 p.m. and it was just ten to nine. The remarkable thing here is both that the closing hours were changed more than a year ago and that I had become aware of this on similar occasions earlier on, and that I had, more than once – aloud and to myself – expressed my dismay about this phenomenon that appears to have struck Sweden more than most countries – that we, more or less, are supposed to have access to open stores around the clock, even in times when online shopping seems to grow rapidly. That corner shops – whose very idea is availability – are open long into the night, is maybe not so surprising. But when big department stores do the same, one starts to wonder.

However, all of this was forgotten when I entered said store, after a long Saturday of DIY work. As I arrived I quite quickly became aware of the nature of things and realised that I just had to buy the absolutely necessary stuff, and very quickly at that.

Four minutes to nine I was at the counter (I actually had to stand in line as there evidently were more people having misjudged the situation). This was when the prevalent balance of power hit me on the head.

If it was due to my actual mistake (which I doubt, as I, after all, was at the counter on time); that the security guard was stressed, longing for home; our clothes (he was wearing a nice uniform while I still wore my dirty working clothes) or that I oozed shame and guilt because of my little mistake, I'm not the one to say. The fact that the balance of power got skewed and that we quickly took our parts, was however obvious.

Firstly he treated me like something the cat brought in, or rather in the way some dictatorial grown-ups sometimes – unfortunately – treat children, i.e. totally without any respect for me. Because to him I was not a person, I was a problem, a problem that prolonged his day of work.

Secondly, I humbled myself and begged forgiveness with my whole body posture – despite the fact that I had done nothing wrong; after all it wasn't yet nine o'clock.

When I had been standing in line for about a minute I remembered I had missed something crucial – a part of a present that was supposed to be handed over the next day – why I – probably way too apologising and submissively – signalled to the guard, who stood with his arms crossed watching me, that I just had to quickly fetch a thing. He sighed, looked right through me and informed me of the obvious in a tone I wouldn't even use to my five-year-old, even if he had done something seriously wrong.

What he said I can't remember, and it is really not important. Not even the fact that his protracted remarks caused me to still be in the store when it was nine o'clock is of importance here. The key issue is how he made me feel. Or even more important is that I accepted his treatment and even apologised for mistakes I hadn't made.

When I left the store and gradually straightened up on my way to the car, I began to think, though. I have no clue why he acted as he did; I don't know him from Adam and I don't know whether he always acts like this or if this was an exception. What is worse, though, is that neither do I know why I acted as I did.

Is this how balance of power works? Was I as much to blame for him bullying me – because that was actually what he did – as he was? Or even more? Is the victim of bullying, in the schoolyard or at the work place to blame for what happens? Are oppressed employees, citizens, members of gangs or families etc. as part of the oppression? The obvious answer is a big NO! At the same time, I cannot refrain from wondering what underlying forces are behind when seemingly nice and benevolent people become monsters when given power. How could e.g. Communism's “From each according to his ability, to each according to his needs” turn into “Do as I say or I'll execute you”? And why is it that the burly, less humble men always seem to get a bigger pay check than the obliging, good-hearted women who try to please everyone? And why is it that the brutes are much more popular than the ones with the highest grades? And why do nice boys never get to kiss the beautiful girls? It just cannot be because we, despite all our development, is still in the Stone ages.

If I had been dressed in a suit and if I had carried a nice briefcase, would he then have treated me like he did? If I from the start had treated him patronising and told him to go get what I needed, what had happened then? If I hadn't folded down, but straightened up and asked for his name and how to get in touch with his boss, would everything be different then? Possibly. On the other hand, I would have left with a bad conscience. I belong to the nice guys. And we are neither allowed to kiss the beautiful girls or govern sulky security guards. In any case, not without feeling guilty afterwards.

Torsten André-hello@infoexpress.se

Cannes We Make Malmo Cleaner?

In e.g. Cannes, in France, you see shinningly clean streets. And maybe this is where we can find a suitable model.

In Sweden, which includes Malmo, it is forbidden to litter. To throw away a small amount of items – e.g. fast food wrapping, bottles and the like – in e.g. the streets, is called nedskräpningsförseelse (littering misdemeanour) and you can get a fine of SEK 800 directly from a police officer. A graver littering crime can give you up to one year of imprisonment.

This possibility for the police to fine has been a reality since 2011. But as we see it, there are two major flaws in the handling of this law. Firstly, the authorities have not succeeded in spreading information about this law. At a quick, and very unscientific, poll that this paper conducted, only about 10 % knew of the existence of this law. Secondly, it seems like the police don't really put an effort into it. The number of littering fines has decreased considerably each year. 2013 243 fines for littering were imposed. In 2017 it was down to 102. In Police District South (Scania, Blekinge and the greater part of Småland) it is even worse. During the whole of 2017 as little as 12 fines were imposed and up until May this year the number was only 2.

A benevolent interpretation of this trend could be that the Swede (and the Scanian) has become better in keeping our country clean. The reports from Håll Sverige Rent, however, points in the opposite direction, and when wandering the streets of Malmo you also get another impression. In some parts, at least when making a visual inspection, it is really problematic.

One big problem is the cigarette butts, and these are not even included in the law. Trelleborg, however, now takes a leading role and introduces prohibition also against littering with cigarette butts. Hopefully other municipalities – and eventually also the government – follow. But it will not solve the problem. If no one, or very few, gets caught littering, the law will be powerless, and the country will be dirtier.

To most people Singapore is known for its meticulous cleanliness. Here the fines are between SEK 3500 and SEK 7000 the first time caught littering. If repeated the fines may be as high as SEK 20000 and you may be forced to a work order, having to clean the public space dressed in a light jacket say "Litterer". In addition chewing gums are

totally forbidden in Singapore.

Although Singapore's streets are, more or less, clinically clean, their legislations might be a bit much for Sweden. But there are other examples where they have managed to keep the city clean.

In e.g. Cannes, in France, you see shinningly clean streets. And maybe this is where we can find a suitable model. There are four major differences between the French and the Swedish way:

1. The fines are considerably higher; € 180 for littering misdemeanour.
2. Littering misdemeanour includes throwing cigarette butts (and e.g. tissues and other smaller items).
3. There are much more PCs patrolling the streets. Admittedly their tasks are not primarily littering, but (maybe opposed to the Swedish police) they see it as serious and act accordingly.
4. The citizens are aware of the law, as it is clearly displayed.

If Cannes can can their cans, then Malmo can too. Can they not?

Mats Björling
mats.bjorling@infoexpress.se

Cannes vi göra Malmö renare?

I t.ex. Cannes i Frankrike möts man av skinande rena gator. Och kanske är det här vi kan hitta en lämplig modell.

I Sverige, och därmed också i Malmö, är det förbjudet enligt lag att skräpa ned. Att kasta en mindre mängd föremål – t.ex. snabbmatsförpackningar, flaskor och andra engångsartiklar – på t.ex. gatan, kallas nedskräpningsförseelse och polisen kan bötfälla på plats. Boten är på 800 kronor. För allvarigare nedskräpning kan straffet bli så högt som ett år i fängelse.

Denna möjlighet för polisen att bötfälla har funnits sedan 2011, men som vi ser det finns det två stora brister i hanteringen av lagen. För det första har myndigheterna inte lyckats sprida information om denna lag. Vid en snabb och högst ovetenskaplig studie tidningen gjorde, visade det sig att bara drygt 10 % kände till lagen överhuvudtaget. För det andra verkar det inte vara någonting polisen direkt lägger resurser på. Antalet utdelade nedskräpningsböter har allvarligt sjunkit för varje år. 2013 utdelades i Sverige 243 böter för nedskräpning. 2017 var siffrorna ner på 102. Och i Polisregion Syd (Skåne, Blekinge samt större delen av Småland) ser det ännu värre ut. Under hela 2017 skrevs endast 12 böter ut och fram t.o.m. maj i år är siffran så löjligt liten som 2.

En välvillig tolkning av denna trend skulle ju kunna vara att svensken (och skåningen) blivit bättre på att hålla rent. Håll Sverige Rents rapporter tyder dock inte alls på det. Snarare motsatsen. Och när man vandrar omkring i Malmö får man också ett annat intryck. Det blir snarare allt mer nedskräpat

och på vissa ställen är problemet, åtminstone vid en okulär besiktning, tydligt problematiskt.

Ett stort problem är fimparna, som inte ens är medräknade bland nedskräpningsförseelserna. Trelleborg går dock nu i bräschen och inför förbud också mot nedskräpning med fimpar. Förhoppningsvis följer andra kommuner – och till sist staten – efter. Det kommer dock inte att lösa problemet. Om ingen, eller väldigt få, åker dit för nedskräpning, blir lagen verkningslös, och landet allt smutsigare.

Singapore är för de flesta svenskar känt för sin oerhörda renlighet. Här ligger böterna på mellan 3500 och 7000 kronor för första förseelsen. Vi upprepade förseelse kan böterna bli så höga som 20000 och man kan tvingas till offentlig straff tjänst, där man får rengöra det offentliga rummet iklädd en jacka med texten "nedskräpare". I Singapore är dessutom tuggummi totalförbjudet.

Även om Singapores gator är näst intill kliniskt rena, kan kanske denna hårda lagstiftning ses som lite väl mycket för svensken. Men det finns andra exempel där man också lyckats hålla staden ren.

I t.ex. Cannes i Frankrike möts man av skinande rena gator. Och kanske är det här vi kan hitta en lämplig modell. På fyra väsentliga punkter skiljer sig den franska lösningen från vår:

1. Böterna är betydligt högre; 180 euro (närmare SEK 1900) för nedskräpningsförseelse.

Invånarna är fullt medvetna om vilka lagar som gäller, då det finns tydligt skyltat. Foto: Laurentiu Mihai

2. Nedskräpningen innefattar fimpar (och t.ex. pappersnäsdukar och andra mindre föremål).

3. Man har ett betydligt större antal poliser på gatorna. Dessa ägnar sig naturligtvis inte bara åt nedskräpning, men de ser (kanske till skillnad från den svenska polisen) allvarligt på problemet och agerar därför också utifrån lagstiftningen.

4. Invånarna är fullt medvetna om vilka lagar som gäller, då det finns tydligt skyltat. Kan Cannes, kan väl Malmö. Eller?

Mats Björling
mats.bjorling@infoexpress.se

Kärleksgatan 3a 040-30 50 20

Sallader

1. Smoky Tokyo Grönsallad, glassnudlar, gurka, rödlök, sjögrässallad, gräslök, biff, valnötter Dressing: ingefära och soja vinägrett	69:-	
2. Spicy Seoul Grönsallad, glassnudlar, rotfrukt, kimchi, sojaböner, ananas, koriander och mynta, kyckling, sesamfrö Dressing: wasabidressing	69:-	
3. Simply Hanoi Grönsallad, risnudlar, böngroddar, rivna morötter, rödlök, mynta, koriander, handskalade räkor, krossade jordnötter Dressing: Vietnamesisk sweet chili	69:-	
4. Sunny Manila Grönsallad, matvete, bönmix, rödlök, mango, gröna ärtor, paprika, tonfisk Dressing: cury mango	69:-	
5. Savory Bangkok Grönsallad, soja- & sesammarinerade risnudlar, kallrökt lax, sjögrässallad, böngroddar, mango, solrosfrön Dressing: chilimajonäs	74:-	
6. Hälsotallrik Grönsallad (isbergssallad & babyspenat), quinoa, tonfisk, gurka, paprika, rödlök, morot och ost Dressing: valfri	74:-	

Vietnamesisk rulle

Goi Cuon (Vietnamesisk sommarullar)
Risapper, risnudlar, gurka, sallad, morot, koriander och mynta
Välj: Räkor 59:- Kyckling 55:- Tofu 55:- Lax 65:-
Dressing: valfri

Öppettider Mån - Fre 11-19 Lör 11-16.30 Sön Stängt

Grilla med Gejo!

Handla i en riktig KÖTTBUTIK, så vet du vad du får!

Köttbutik för matglada

GEJO

040-91 87 02

Grillspett	fr 15:-/st
Högrevsfärs	129:-/kg
Oxfile	hel Gäller v27-28 299:-/kg
Fläskfile	helputsad, svensk 139:-/kg
Amerikansk ryggbiff	mör som smör 399:-/kg

T-Bone 299:-/kg

IBERICO Racks
- Hel eller halv 269:-/kg

KOCKEN REKOMMENDERAR
Olika såser • Kryddsmör
Hemlagade korvar

Välkommen in!

Erikslustv. 34,
Tel 91 87 02

Knivgatan 11
Tel 91 87 01

Vard 10-18
Lördagar 9-14

Carmens kosmetik

Vaxning kvinnor

Brasiliansk vaxning - 350:-

Hela kroppen 1200 :-

Ansiktsbehandlingar

från 399:-

Cellulitbehandling

Tel: 0768.54.51.04

www.carmenskosmetik.se

salladsbaren

MixMat

Pasta Sallad

Kycklingsallad

Räkorsallad

Tonfisksallad

Kycklingfilé Sallad

Grekisk Sallad

Med Sallad, Valfri Sås, Bullar

OBS: TAKE AWAY

Hembakad Bröd

Baguetter

Kebab

Kalkon

Kyckling

Vegetarian

Räkor

MixMat

i Rosengård Centrum
Bra Med Mångfald

ÖPPETIDER:

MÅNDAG-FREDAG: 08.00-19.00

LÖRDAG-SÖNDAG: 09.00-17.00